རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས་དང་ཡིག་ཆའི་ཁྲོད་དུ་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་བཟོ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་བྱ་དྲིས་ལན༥༠པ།

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།

༢༠༡༨ལོའི་ཟླ་༢པའི་ལོ་གསར་དགོང་ཚོགས་ཀྱི་འཁྲབ་ཚན་ལས།ཀྲུང་དབྱང་བརྙན་འཕྲིན་ཁང་གི་འཁྲབ་ཚན«མཉམ་སྤྲོ་མཉམ་དགའ»ཡིའུ་ནའེ་མེན་གྱིས་འཁྲབ་པའི་ཧྥེ་གླིང་ཨ་མ་དང་ཀྲེ་ཅང་བརྙན་འཕྲིན་ཁང་གི་སྐུང་ཞོ་པོའི་གར་ཆུང«རང་སྡུག་རང་ཧྥི»ཞེས་པ་ལས་ཧྥེ་གླིང་གི་མི་ནག་སྣ་བཅོང་མཁན་ཚོ་དཔོན་བཅས་ལ་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་དོགས་གཞི་ཡོད་པས་དྲ་ཐོག་ཏུ་ཁ་རྟོད་དྲག་པོ་ཐེབས།ཀྲུང་གོའི་རྒྱལ་ནང་གི་མཉམ་སྦྲེལ་དྲ་ཐོག་ཏུ་སྟར་བཞིན་མི་རིགས་ཕྱོགས་རིས་དང་ཆོས་ལུགས་ཕྱོགས་རིས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཁ་རྟོད་དང་ལབ་གླེང་མང་པོ་མཆིས།༢༠༡༨ལོའི་ཟླ་༣པའི་"འཛར་དགའ་བ"ཞེས་པའི་དོན་རྐྱེན་གྱིས་དྲ་གྲོགས་མང་པོར་བསམ་གཞིག་བྱ་རྒྱུའི་གནད་དོན་ཞིག་བཞག་པ་སྟེ།རིགས་རྒྱུད་ཅིག་གི་ཁྱད་འཕགས་རང་བཞིན་འུད་སྒྲོག་དང་རིགས་རྒྱུད་གཞན་པ་ལ་དམའ་འབེབ་བྱེད་པ་ནི་ར་རིགས་རྒྱུད་དབར་གྱི་མི་རིགས་མཛའ་བརྩེ་ལ་གནོད་པའི་དོན་ཁོ་ན་ཞིག་མ་ཡིན་པར་དེང་རབས་ཀྱི་ན་ཙི་རང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་སྣང་ཚུལ་གྱི་བསྐྱར་མདོན་ཡིན་པ་འདྲ།

ང་ཚོས་དོ་སྣང་བྱས་པ་ལྟར་ན།འཛམ་འཐབ་སྐབས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དང་མ་རྩ་རིང་ལུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་ཆེན་པོ་གཉིས་ཁ་གཏད་དུ་ལངས་པའི་ཁྲོད་དུ།ཀྲུང་གོ་སྲིད་གཞུང་ནི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་དང་རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་བའི་གྲས་ཤིག་ཡིན།དཔེར་ན་དུས་རབས་༢༠པའི་ལོ་རབས་༦༠པའི་ཨ་རིའི་མི་ནག་དབང་སྒྲོམས་ལས་འགུལ་ཁྲོད་དུ་མའོ་ཙེ་ཏུང་གིས་སྔོན་ཆད་ཐེངས་གང་མང་ལ་ཨ་རིའི་མི་ནག་གི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་འགོ་ཁྲིད་ལ་མཇལ་འཕྲད་གནང་བར་མ་ཟད།ཐེངས་གཉིས་ལ་ཀྲུང་གོ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་པའི་ངོས་ནས་ཨ་རིའི་མི་ནག་དབང་སྒྲོམས་ལས་འགུལ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པ་གསལ་བསྒྲགས་བྱས།[1]དབྱེ་ཞིབ་པ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་དེ་ནི་ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱིར་གཏོང་གི་ཁག་ཅིག་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་ཀྲུང་གོ་སྲིད་གཞུང་གིས་ཨ་རིའི་མི་ནག་གི་དབང་སྒྲོམས་ལས་འགུལ་བེད་སྤྱད་ནས"མཐའ་མཇུག་ཨ་རིའི་སྙིར་སྟོམ་མ་རྩ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ནག་ཉེས་དབང་སྒྱུར་མཇུག་རྫོགས་པར་བྱེད་པ"དམིགས་པའི་སྟོང་བསམ་ཡིན་པར་སྙམ།[2]མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་ཨང་རྟགས༢༧༥༨པའི་གྲོས་ཆོད་ཀྱིས་ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལོངས་ཞུགས་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་པའི་ཆོད་ཡིག་ཁྲོད་དུ།ཀྲུང་གོ་ལ་ཧྥེ་གླིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་འདེམ་ཤོག་འཕངས་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་མཛད་སྐྱོང་བས"ཧྥེ་གླིང་སྤུན་ཟླས་མི་འགྱངས་བར་ཀྲུང་གོ་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཁྲོད་དུ་འགྱོག་ཐེས་ཡོད།"ཅེས་བཤད་བཞིན་ཡོད།[3]

དུས་རབས་༢༠བའི་ལོ་རབས་༦༠ནས་༧༠བའི་སྐབས།ཀྲུང་གོས་ཧྥེ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་སེར་སྒྲོལ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྒེར་ཚུགས་ལས་འགུལ་དང་མི་ནག་དབང་སྒྲོམས་ལས་འགུལ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པ་ནི་སྐབས་དེའི་ཁེར་ནས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཁྲོད་དུ་ནས་པའི་ཀྲུང་གོའི་ཕྱི་འབྲེལ་སྲིད་ཇུས་ཀྱི་ཁག་ཅིག་ཡིན། དེ་བས་མི་སེར་སྒྲོལ་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྒེར་ཚུགས་ལས་འགུལ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པ་ཡང་ཀྲུང་གོ་སྲིད་གཞུང་གི་རྣམ་འགྱུར་མངོན་གསལ་ཞིག་ཡིན།༡༩༨༡ལོའི་ཟླ་༡༡ཚེས་༢༩ཉིན་ཀྲུང་གོས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་«རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད

---

1 毛泽东:支持美国黑人抗暴斗争的声明, http://www.marxists.org/chinese/maozedong/1968/5-377.htm.

2 གོང་དང་འདྲ།རང་གྲོལ་ཚན་པ་བཞི་བའི་ཚིག་རྗེས་མ།

3 北京青年报:非洲兄弟把我们抬进联合国,http://world.people.com.cn/GB/14549/4973753.html.

མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྒྲི་ཆིངས》(དོན་ཚན༢༣པར་ཁས་ལེན་མཛད་མེད།)སུ་ཞུགས་པའི་སྔན་ཞུ་ཞུས་པ་དང་། ༡༩༨༡ལོའི་ཟླ་༡༡པའི་ཚེས་༢༦ཉིན་ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱལ་ཡོངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་རྒྱུན་གནས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་བརྒྱུད་ནས་གཏན་འཁེལ་འདི་ལ་ཆོག་མཆན་ཐོབ་ཅིང་།༡༩༨༢ལོའི་ཟླ་༡ཚེས༢༨ཉིན།《རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྒྲི་ཆིངས》ཀྱིས་ཀྲུང་གོ་ནས་ནུས་པ་ཐོན་པ་ཁས་བླངས་བ་སྟེ།འདི་ནི་ཀྲུང་གོས་ཆེས་ཐོག་མར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་མི་དབང་སྤྱི་ཆིངས་ལ་ཆོག་མཆན་བཀོད་པའི་གྲས་ཤིག་ཡིན།

འོན་ཀྱང་ངོ་ཚོས་ཤེས་པ་ལྟར་ན།《རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྒྲི་ཆིངས》ནི་དུས་རབས་༡༩པའི་ལོ་རབས་༦༠པར་ཧྥེ་གླིང་དང་མེ་གླིང་གི་མི་ནག་བྲན་གཡོག་དབང་སྐྱོམས་ལས་འགུལ་དང་རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་ལ་ངོ་རྒོལ།མི་སེར་སྲིད་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་སྒེར་ཚུགས་བརྩོན་ལེན་བྱེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་གཙོ་བར་བརྟེན་ནས་བྱུང་།དུས་ད་ལྟ་ལོ་ངོ་བཅུ་ཕྲག་འགའི་འཕེལ་རྒྱས་བརྒྱུད་ནས། འཛམ་གླིང་གི་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣ་མོ་ནས་དུས་རབས་གོང་མའི་ལོ་རབས་༦༠མི་ནག་དབང་སྐྱོམས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཁྲབ་ཁོངས་ལས་བརྒལ་འདུག4 མི་འབོར་གནས་སྤོ་དང་འཛམ་གླིང་གོ་ལ་ཅན་གྱི་འཕེལ་འགྲོས་དང་བསྟུན་ནས་དེང་རབས་ན་ཙོ་རིང་ལུགས་དང་དབྱི་སི་ལན་ལ་ཁ་གཏད་པའི་འཇིགས་སྐྲག ཡི་འུ་ཐའི་རྒྱལ་ཁབ་སླར་གསོའི་རིང་ལུགས།ཆོས་ལུགས་དད་མོས་མི་འདྲ་བའི་ཚོགས་ཁག་གི་ཕྱོགས་ཞེན།ཕྱིར་འོང་གནས་སྤོ་མི་འབོར་གྱི་ཞེ་འཁོན་ལ་སོགས་ནི་འཛམ་གླིང་ཁྲབ་ཁོངས་ཡོངས་སུ་མཆིས་པའི་གནད་དོན་ཡིན།

སྔོན་ཆད་ཀྱི་ཀྲུང་གོ་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱལ་ནང་དུ་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་གནས་ཚུལ་མཆིས་པའི་གནད་དོན་ཁས་མི་ལེན།ཡིན་ནའང་བཅོས་བསྒྱུར་སྒོ་འབྱེད་བྱུས་རྗེས་ཀྲུང་གོ་དཔལ་འབྱོར་འཛམ་གླིང་ཅན་གྱི་འཕེལ་འགྲོས་སུ་ཞུགས་པ་དང་བསྟུན། དཔལ་འབྱོར་ཉེ་ཚོང་དང་སློབ་སྦྱོང་གི་དབང་གིས་སྔར་ལས་མང་བའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མིས་ཀྲུང་གོ་ནས་འཚོ་བ་རོལ་འགོ་བཙུགས།༢༠༡༥ལོར་ཀྲུང་གོ་ན་འཚོ་བ་རོལ་བའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མི་ཁྲི་༨༥ཡན་ལ་སླེབས་པ་དང་།5དུས་མཚུངས་སུ་ཀྲུང་གོའི་ས་ཁུལ་སོ་སོའི་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་བར་ཁྱད་དང་མི་རིགས་ས་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་འགལ་བ་མངོན་གསལ་དུ་བྱུང་བས།ཉེ་བའི་ལོ་འདི་འགའི་རིང་ལ་ཀྲུང་གོ་ནའངས་ཁོངས་མཐོང་ཆུང་གི་སྣང་ཚུལ་འབྱུང་བཞིན་ཡོད། དུས་མཉམ་དུ་མི་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་ཐལ་དྲགས་རིང་ལུགས་དང་འཇིགས་སྐྲུལ་རིང་ལུགས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་ཤུགས་རྐྱེན་ཚབས་ཆེན་ཐེབས་པས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁ་ཤས་ལ་བག་ཆགས་མི་ལེགས་པ་དང་འགོ་ལ་ཞྭ་སྣོན་པ། མིང་བཙོག་ཅན་གྱི་གནད་དོན་ལ་འཕྲད་པ་དང་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ལ་ཁ་གཏད་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་སྲིད་ཇུས་ཀྲང་ཀྲུང་གོའི་རིགས་རྒྱུད་མི་གཅིག་པའི་ཚོགས་ལ་མཐོང་ཆུང་བྱེད་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ཏུ་ངེས་འཛིན་ཡོད། ཡང་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྟེང་དུ་༢༠༠༡ལོར་བསྡུས་པའི་སྡེ་པན་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་ཚོགས་ཆེན་WCAR དང་༢༠༠༩ལོར་བསྡུས་པའི་སྡེ་པན་རིགས་རྒྱུད་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་རྗེས་དཔྱད་ཚོགས་ཆེན་ལ་ཨ་མེ་རི་ཁ་དང་དབྱི་སི་ལེ་སོགས་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོས་འགོག་གནོན་མཛད་པ་དང་།དེས་ཀྱང་ངོ་ཚོ་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་མེད་པར་གཏོང་བ་དང་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པ།རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་རྩོད་གཞི་དང་འགྲན་སློང་མཆིས། ༢༠༡༨ལོའི་ཟླ་༨པར། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་ཨུ་ཡོན་ཁང་གིས་ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་སྲིད་གཞུང་གིས་སྤྲོད་པའི་ཐེངས་༡༤_༡༧པའི་གཅིག་སྡུད་སྙན་ཞུ་ལ་ཞིབ་བཤེར་གྲོས་མོལ་མཛད།《རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྒྲི་ཆིངས》ཁག་དང་པོའི་དོན་ཚན་བདུན་པས་གཏན་འཁེལ་བྱས་པ་ལྟར་ན།ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་ནང་གི་དམངས་ལ་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་

4 1993 年的世界人权会议上已经扩大了种族主义的定义，包括确认世界上所有社会都受歧视的影响和干扰.

5 外国专家局:《中国国际移民报告（2015）》：来华移民成新热点 约 85 万外籍人士居住中国境内,http://www.safea.gov.cn/content.shtml?id=12749532.

པར་གཏོང་བའི་ཐད་ཀྱི་ཞིས་བྱ་དྲིལ་བསྒྲུགས་བྱེད་པའི་འོས་འགན་ཡོད། སྤྱི་དམངས་སྤྱི་ཚོགས་རྩ་འཛུགས་ཀྱིས་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་ཨུ་ཡོན་པང་གིས་ཁོངས་ཞུགས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྔོན་ཞུ་ལ་ཞིབ་བཤེར་གྲོས་མོལ་མཛད་པའི་སྤྱ་གཞུག་ཏུ། དམངས་ལ་«རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»ཀྱི་ནང་དོན་དང་འབྲེལ་ཡོད་རྒྱལ་སྤྱིའི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཆིངས་ཀྱི་ནང་དོན་བརྒྱུད་བསྒྲགས་བྱས་ཆོག དེ་བས་ང་ཚོས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་གཞུང་ཕྱོགས་དྲ་ཚིགས་དང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་མི་དབང་མཐོ་རིམ་ཆེད་གཉེར་ཁང་གི་དྲ་ཚིགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གཞིར་བཟུང་ནས་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་རྒྱབ་ལྗོངས་བྱས་པའི་དྲི་བ་དྲིས་ལན༥༠ཕྱོགས་བསྡུས་བྱས་ནས་འདིའི་ཕྱོགས་ལ་སློབ་ཡོད་མཁན་ལ་ཐུར་ལྷ་བྱེད་ཆེད་དུ་འདོན་སྤྲོད་བྱས་པ་ཡིན།

༢༠༡༨ལོའི་ཟླ་༣པའི་ཚེས་༢༡ཉིན།(རྒྱལ་སྤྱིའི་རིགས་རྒྱུད་མེད་པར་གཏོང་བའི་མཐོང་ཆུང་ཉིན།)

1.«རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»གྲོས་འཆམ་བྱུང་བའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ནི།

ལན། ༢༠༠༥ལོའི་ཟླ་༦པའི་ཚེས་༢༦ཉིན།རྒྱབ་ཁབ་༥༠ཡི་ཚབ་བྱེད་པ་ཨ་རིའི་སན་ཧྥན་སིས་སྐུ་ཁོ་རུ་ཚོགས་ནས་«མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས»སྙིང་དུ་མིང་རྟགས་བཀོད།«མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས»ནི་༡༩༨༥ལོའི་ཟླ་༡༠པའི་ཚེས་༢༨ཉིན་ནས་བཟུང་དངོས་སུ་ནུས་པ་ཐོན།རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་འཛམ་གླིང་འཁྲུག་ཆེན་ཐེངས་གཉིས་པ་མཇུག་སྒྲོགས་རྗེས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་སྤྱི་སྡོམ་བྱས།མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་བཙུགས་པ་ནས་བཟུང་རིགས་རྒྱུད་དང་ཕོ་མོ།སྐད་རིགས།ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་རིས་མེད་པར་མིའི་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་མི་དབང་དང་གཞི་རྩའི་རང་དབང་མངོན་འགྱུར་ཡོང་བར་འབད་པ་དང་།༡༩༨༨ལོའི་ཟླ་༡༢པར།མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་«འཛམ་གླིང་མི་དབང་བསྒྲགས་གཏམ།»དང་«རིགས་རྒྱུད་རྨིག་མེད་གཏོང་བའི་ཉེས་པར་འགོག་རྒོལ་དང་དག་ཐེར་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཆིངས།»ལ་གྲོས་འཆམ་བྱུང་།

«དཔལ་འབྱོར་སྤྱི་ཚོགས་རིག་གནས་དབང་ཆའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས།»དང་«སྤྱི་དམངས་དབང་ཆ་དང་ཆབ་སྲིད་དབང་ཆའི་སྤྱི་ཆིངས།»ཀྱི་འཆར་གཞིའི་བྱ་བ་«འཛམ་གླིང་མི་དབང་བསྒྲགས་གཏམ།»ལ་གྲོས་འཆམ་བྱུང་རྗེས་འགོ་བཙམས་ནའང་།ཤར་ནུབ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔུང་ཁག་གི་རྩོད་གླེང་ལ་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་དང་།སྐབས་དེའི་རྫི་གླིང་ལྷོ་མའི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ཕྱིར་འབུད་བྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་ཀྱིས་བསླངས་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁ་ཚ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལ་བརྟེན་ནས་མནའ་འཛོག་ཆིངས་ཡིག་གི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ཐད་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་འདིའི་རིགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཆིངས་འཛོག་བྱ་བའི་གོམ་སྟབས་ཇེ་མགྱོགས་སུ་བཏང་།༡༩༩༣ལོའི་ཟླ་༡༡པའི་ཚེས་༢༠ཉིན། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་«རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་བསྒྲགས་གཏམ»ལ་གྲོས་འཆམ་བྱུང་། བསྒྲགས་གཏམ་འདིའི་འགོ་བརྗོད་དུ་བསྟན་དོན། རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་ཕྱོགས་ནས་གོང་འཕེལ་ཡོད་ནའང་།རིགས་རྒྱུད་དང་ཤ་མདོག མི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་ཆུང་རྨང་གཞིར་བྱས་ནས་སྲུ་མཐུད་དུ་གནས་པས་བློ་མི་བདེ་བའི་ཚོར་བ་ཞིག་མཆིས། སྐབས་དེའི་རྫི་གླིང་ལྷོ་མའི་རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་མ་ལུགས་ཀྱིས་བསླངས་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁ་ཚ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཆིངས་ཡིག་གི་དོན་ཚན་དང་པོ་ནི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་སྣང་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་འདི་ཐག་གཅོད་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ཏེ།༡༩༩༥ལོའི་ཟླ་༡༢པར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་

ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་«རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»གྲོས་འཆམ་བྱུང་།[6]

2.«རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»བྱུང་དུས་སུ་འཛམ་གླིང་གི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གནས་བབ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན།

ལན། དུས་རབས་༢༠པའི་ལོ་རབས་༦༠པའི་དུས་འགོ་ལ།མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་བྱ་བ་མང་དག་ཅིག་ལས་གཙོ་བོ་ནི་"རང་སྐྱོང་མ་ཡིན་པའི་ས་ཁོངས་ཁྲོད་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་གནད་དོན་ཡིན།མི་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་དཔག་བྱས་པ་ལྟར་ན།ས་ཁོངས་འདི་དག་ཁྲོད་དུ་སྤྱིལ་བའི་མི་སེར་སྤྱིལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ལས་འགུལ་(སྐྱིར་ཚུགས་ལས་འགུལ་དང་མི་སེར་སྤྱིལ་བའི་དབང་སྒྱུར་ལ་རྒོལ་བའི་ལས་འགུལ)གྱིས་མི་འགྱངས་བར་རང་བཞིན་སྐྱོས་རིགས་རྒྱུད་རང་ལུགས་ཀྱི་མཇུག་བསྡུ་སྲིད་སྙམ། ཚོགས་ཆེན་གྱིས་ཡང་དང་བསྐྱར་དུ་གཉའ་གནོན་མྱོང་བའི་མི་དམངས་ཀྱི་ཁྲིམས་མཐུན་འཐབ་རྩོད་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཧྥེ་གླིང་དང་ན་མིས་པི་ཡ།ལོ་དེ་ཞི་ཡ་ལྷོ་མ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་བཞིན་ཡོད།[7]

3.«རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»དངོས་སུ་གྲོས་འཆམ་མ་བྱུང་སྔོན་དུ། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས་ཁྲོད་དུ་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་ནང་དོན་གང་དག་ཡོད་དམ།

ལན།༡༩༤༨ལོའི་ཟླ་༡༢པར།མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་གྱི་«འཛམ་གླིང་མི་དབང་བསྒྲགས་གཏམ།»དང་«རིགས་རྒྱུད་རྨེག་མེད་གཏོང་བའི་ཉེས་པར་འགོག་རྒོལ་དང་དག་ཐེར་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཆིངས།»[8]གྲོས་འཆམ་བྱུང་།«འཛམ་གླིང་མི་དབང་བསྒྲགས་གཏམ།»གྱི་དོན་ཚན་དང་པོས་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་པ་ལྟར་ན།མི་ཚང་མ་སྐྱེས་པ་ནས་རང་དབང་ཡིན་ལ།ལ་རྒྱ་དང་དབང་ཆ་ཡོད་ཚད་འདྲ་མཉམ་ཡིན་ཞེས་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཡོད།«རིགས་རྒྱུད་རྨེག་མེད་གཏོང་བའི་ཉེས་པར་འགོག་རྒོལ་དང་དག་ཐེར་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཆིངས།»ཀྱིས་མི་འགྱངས་བར་རིགས་རྒྱུད་རྨེག་མེད་ཉེས་པ་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནག་ཉེས་ཤིག་ཏུ་བརྩི་དེས། ༡༩༦༣ལོའི་ཟླ་༡༡པའི་ཚེས་༢༠ཉིན། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་«རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་བསྒྲགས་གཏམ»ལ་གྲོས་འཆམ་བྱུང་།[9]བསྒྲགས་གཏམ་འདིའི་འགོ་བརྗོད་དུ་བསྟན་དོན། རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་ཐད་ལ་འཕེལ་རྒྱས་ཡོད་ཀྱང་།རིགས་རྒྱུད་དང་ཤ་མདོག མི་རྒྱུད་རྨང་དུ་བྱས་ནས་མཐོང་ཆུང་བྱེད་པའི་སྣང་ཚུལ་མུ་མཐུད་དུ་གནས་པས་མི་ལ་བློ་མི་བདེ་བའི་སེམས་ཁྲལ་མཆིས།

4.«རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་བསྒྲགས་གཏམ»ལ་གྲོས་འཆམ་བྱུང་བའི་དོན་སྙིང་ཅི་ཞིག་ཡིན། «རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»དང་མི་འདྲ་ས་ཅི་ཞིག་ཡོད་དམ།

---

6 UN：《消除一切形式种族歧视国际公约》，http://www.un.org/chinese/hr/issue/hrcerd.htm.

7 柳华文：《人权知识：联合国核心人权公约与机制》，湖南大学出版社，2016 年 7 月第 1 版，P68.

8 UN:防止及惩治灭绝种族罪公约 ,https://documents-dds-ny.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/044/31/IMG/NR004431.pdf?OpenElement; https://documents-dds-ny.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/045/29/IMG/NR004529.pdf?OpenElement.

9 UN:United Nations Declaration on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination,http://www.un-documents.net/a18r1904.htm.

ལན། «རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་བསྒྲགས་གཏམ»ཀྱི་དོན་ཚན་དང་པོས་«མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས»དང་«འཛམ་གླིང་མི་དབང་བསྒྲགས་གཏམ།»གྱི་རྩ་དོན་དང་དཔེ་ལེགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་འབྲེལ་བའི་གཞི་རྩའི་གལ་ཆེན་རང་བཞིན་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་བྱས་ཡོད་དེ། "མི་དང་མིའི་དབང་གྱི་རིགས་རྒྱུད་དང་ཤ་མདོག མི་རྒྱུད་རྨང་དུ་བྱས་པའི་མཐོང་ཆུང་གི་རྒྱུད་རིམ་གྱིས་མིའི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་ལ་བཀྲས་བཙོས་བྱེད་པས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྩ་དོན་ལ་དགག་པར་བརྩིས་ཆོག་ཅིང་།འཛམ་གླིང་མི་དབང་བསྒྲགས་གཏམ་གྱིས་བཏོན་པའི་མི་དབང་དང་གཞི་རྩའི་རང་དབང་།རྒྱལ་སྤྱིའི་མཛའ་མཐུན་ཞི་བདེའི་འབྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་ཞི་བདེ་བདེ་འཇགས་ལ་དཀྲུག་རྐྱེན་བཟོ་བའི་དོན་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་སྲུན་འབྱིན་དང་ཐོལ་ལན་ནན་མོ་བྱེད་དགོས།"ཞེས་གཏན་འཁེལ་མཛད་ཡོད། འོན་ཀྱང་།«རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་བསྒྲགས་གཏམ»ནི་དོ་བོའི་སྟེང་ནས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཆོས་ཅིག་ཡིན་ལ།ཆིངས་དོན་བཞིན་དུ་ཆིངས་དོམ་གྱི་ནུས་པ་མེད། ༡༩༦༥ལོའི་ཟླ་༡༢པའི་ཚེས་༢༡ཉིན།མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་«རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་སྤྱི་ཆིངས»གྲོས་འཆམ་བྱུང་། «རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་སྤྱི་ཆིངས»ནི་ཁྲིམས་ལུགས་ཆིངས་དོམ་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ཡིག་ཆ(Soft law)ཞིག་ཡིན་ལ།༡༩༦༩ལོའི་ཟླ་༡ཚེས༤ཉིན་ནས་བཟུང་དངོས་སུ་ནུས་པ་ཐོན།

5. «རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»ལ་ནང་དོན་གཙོ་བོ་གང་དག་ཡོད་དམ།

ལན། «སྤྱི་ཆིངས»ལ་གཙོར་ཁག་གསུམ་ཡོད་དེ།ཁག་དང་པོའི་དོན་ཚན་བདུན་པོ་ནི་སྤྱི་ཆིངས་ཧྲིལ་པོའི་བརྗོད་གཞི་ཡིན་ཏེ། གཙོར"རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང"ལ་མཚན་ཉིད་འགོད་པ། ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་དང་ཕྱིར་འབུད་རྩ་བ་ནས་མེད་པར་བཟོ་བར་འགན་ལེན་འོས་པའི་འོས་འགན་དང་འགན་འཁུར། རིགས་རྒྱུད་དང་ཤ་མདོག མི་རིགས། རིགས་རྒྱུད་མི་འདྲ་བའི་མིས་སྤྱད་ཆོག་པའི་བྱེ་བྲག་གི་དབང་ཆ། ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་གནོད་འཚེ་ཐེབས་མཁན་ལ་སྐྱིན་ཚབ་དང་རོགས་སྐྱོབ་བྱེད་པ། ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་«སྤྱི་ཆིངས»དང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས་གཞན་པ་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱེད་པའི་འོས་འགན་ཡོད། ཁག་གཉིས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་ཨུ་ཡོན་ཁང་གི་ཨུ་ཡོན་འདེམ་བསྐོ་དང་ལས་བསྐོས།སྡེ་ཁག་འཛུགས་སྒྲོལ་སྟེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ལས་གནས་བསྐོ་བཞག་དང་ཚོགས་འདུ་བསྡུ་བ། གྲོས་དོན་ཞིབ་བཤེར། འབྲེལ་འདྲིས་རམ་འདེགས་ལམ་ལུགས་སོགས་འདུས། ཁག་གསུམ་པའི་ནང་དོན་གཙོ་བོའི་ཁྲོད་དུ། སྤྱི་ཆིངས་ཀྱི་ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་དག་སྤྱི་ཆིངས་སུ་ཚོག་མཆན་དང་ནང་ཞུགས། ཕྱིར་འབུད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་མཆིས། དེའི་ཁྲོད་ཀྱི་ཁག་དང་པོ་ནི་སྤྱི་ཆིངས་འདིའི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་བྱེ་བྲག་གི་ནང་དོན་གྱི་ཁག་འདུས།

6.«རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»ཁྲོད་དུ་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་མཚན་ཉིད་ཇི་འདྲ་བཞག་ཡོད་དམ།

ལན། «སྤྱི་ཆིངས»ཀྱིས་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཡོད་དེ། རིགས་རྒྱུད་དང་ཤ་མདོག རྒྱུད་རབས།མི་རིགས། མི་རྒྱུད་ཀྱི་རྨང་གཞི་བྱས་པའི་ཁྱད་པར་གང་རུང་བཀག་འགོག་བྱས་རྗེས་ཆགས་འཛེགས་འདི་ལྟ་བུ་ལ་སྟོན་འགོག་བྱས་ནས་དོན་ཚན་དྲུག་ལྟག་ཏུ་ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འོས་འགན་ཞིབ་ཕྲའི་སྒྲོ་ནས་གཏན་འཁེལ་མཛད་ཡོད། «སྤྱི་

ཆིངས»སུ་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་གོང་ནས་འོག་ཏུ་རིམ་སོ་སོར་འདི་ལྟ་བུའི་བྱ་བྱེད་ཡོད་མི་རུང་བ་གཏན་འབེབ་ཁ་གསལ་བྱས་ཡོད་པ་ཕུད། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་བག་ཆགས་གཉིང་ཟབ་པའི་མི་རིགས་སམ་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་རུང་དགར་བ་དང་ཕྱིར་འབུད། རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་(ཚོགས་ཁག་སྣ་ཚོགས་དང་རྩ་འཛུགས་ཀྱིས་འུད་ཤོབ་བྱས་པའི་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་བློ)ལ་འགོས་མཐུན་གྱི་བྱེད་ཐབས་སྤྱོད་དགོས་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་ཡོད། «སྤྱི་ཆིངས»ཀྱིས་ད་དུང་ཁྱབ་ཁོངས་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་མི་དབང་ལ་གསལ་འགྲེལ་བྱས་ཡོད་དེ། སྤྱི་དམངས་དང་ཆབ་སྲིད། དཔལ་འབྱོར། སྤྱི་ཚོགས་དང་རིག་གནས་ཁྱབ་ཁོངས་སུ།མང་ཆེ་ཤོས་ནི་«བསྒྲགས་གཏམ།»ཁྲོད་དུ་བྲིས་ཡོད་པར་མ་ཟད། ངེས་པར་དུ་ཁག་ཐེག་འགན་ལེན་བྱ་དགོས་ཤིང་། རིགས་རྒྱུད་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱད་པར་བཏོད་མི་ཆོག མཐའ་མཇུག་སྤྱི་ཆིངས་སུ་གཏན་འཁེལ་ལྟར་ཁྲིམས་ཁང་དང་ལས་ཁུངས་གཞན་དག་བརྒྱུད་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་བྱེད་པའི་བྱ་བྱེད་ཡོད་ཚད་བཀག་འགོག་བྱེད་དགོས་ཏེ། ཕན་ནུས་ལྡན་པའི་བརྒྱུད་ལམ་འདི་ནི་གཞི་རྩའི་དབང་ཆ་ཞིག་ཡིན། 10

7.«རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»གཏན་འཁེལ་ལྟར་སྤྱི་ཆིངས་ལ་མིང་ཐོ་འགོད་པའི་ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་འོས་འགན་གང་དག་སྒྲུབ་དགོས་སམ།

ལན། ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་འོས་འགན་གྱི་ཁོངས་སུ་འདི་དག་འདུས་ཡོད་དེ། རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བ་དང་རིགས་རྒྱུད་དབར་དུ་ཕན་ཚུན་ལ་བསམ་ཤེས་བྱེད་པར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བ། མངའ་ཁོངས་སོ་སོའི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་བར་མཚམས་གཅོད་པ་དང་"རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད"མེད་པར་གཏོང་བ། རིགས་རྒྱུད་ཞེ་འཁོན་དང་མཐོང་ཆུང་ལ་ངན་སྐུལ་གྱི་བྱ་བྱེད་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བ། རིགས་རྒྱུད་དང་ཤ་མདོག མི་རིགས་མི་དགར་བར་མི་ཚང་མར་དབང་ཆ་ཡོད་པར་ཁག་ཐེག་བྱེད་པ། ཕན་ཕྱོད་ལྡན་པའི་ཁྲིམས་ཁང་གི་སྲུང་སྐྱོབ་དང་སྐྱིན་ཚབ་འཇལ་བར་ཁག་ཐེག་བྱེད་པ། བྱེད་ཐབས་སྤྱད་ནས་རིགས་རྒྱུད་ཕྱོགས་རིས་ལ་རྟུང་རྡེག་གཏོང་བ་དང་རིགས་རྒྱུད་དང་རིགས་རྒྱུད་ཚོ་ཁག་དབར་གྱི་བསམ་ཤེས་དང་བཟོད་སྒོམ་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་དགོས།

8.«རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»ཀྱི་ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ལྟ་སྐུལ་ལས་ཁུངས་དོན་འཁྱོལ་བྱེད་ས་ནི་གང་ཡིན།

ལན། རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་ཨུ་ཡོན་ཁང་། (The Committee on the Elimination of Racial Discrimination) མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་དྲ་ཚིགས་ནི། http://www.ohchr.org/CH/HRBodies/CERD/Pages/CERDIndex.aspx。

9.«རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»ཁྲོད་དུ་མིག་སྔར་ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་དུ་ཡོད་དམ།

ལན། ༢༠༡༥ལོའི་ཟླ་༡༠ཚེས་༢༨ཉིན་གྱི་དབར་དུ། «རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་སྤྱི་ཆིངས»ཁྲོད་དུ་མིང་རྟགས་བཀོད་ཀྱང་ཚོག་མཆན་དང་ཁོངས་ཞུགས་མེད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་༨དང་། ཚོག་མཆན་བཀོད་ཟིན་ལ་ནང་དུ་ཞུགས་ཟིན་པའམ་ཆིངས་ཡིག་རྒྱུད་འཛིན་རྒྱལ་ཁབ་༡༥༡བཅས་མིག་སྔར་ཁྲོན་བསྡོམས་ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་༡༥༩ཡོད་ཅིང་། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་

10 同上.

ཚོགས་མི་དབང་མཐོ་རིམ་ཆེད་དོན་ཁང་གི་དྲ་ཚིགས་ལ་གཟིགས་ན། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་ཞུགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་༡༤ལྷག་གིས་མིང་རྟགས་བཀོད་མེད་པའམ་ཡང་ན་སྤྱི་ཆིངས་འདིའི་ནང་དུ་ཞུགས་མེད།11

10.རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་ཨུ་ཡོན་ཁང་ལ་ཁོངས་མི་ག་ཚོད་ཡོད་པ་དང་ལས་བསྐོའི་ལམ་ལུགས་ཇི་འདྲ་ཡིན།

ལན། རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་ཨུ་ཡོན་ཁང་ལ་སྤྱིར་ཚུགས་ཀྱི་ཆེད་མཁས་པ་བསྡོམས་པའི་༡༨ལྷག་དང་འགན་ཡུན་ལོ་༤ཡིན། ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་«རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»ཀྱི་དོན་ཚན་༨གཞིར་བཟུང་ནས་ལོ་༢ནང་དུ་ཨུ་ཡོན་ཁང་གི་ཁོངས་མི་འདེམ་བསྐོ་བྱེད་ཅིང་།ས་ཁོངས་དོ་མཉམ་བསྐོ་མངག་རྩ་དོན་ལ་བསམ་གཞིག་བྱེད། ཁོངས་མིས་རང་གི་ནུས་པར་བརྟེན་ནས་ལས་འགན་བཞེས་པ་དང་ཡང་བསྐྱར་འོས་མི་འདོན་རྗེས་འགན་ཡུན་བསྟུད་མར་བཞེས་ཆོག 12

11. རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་ཨུ་ཡོན་ཁང་ལ་འགན་ནུས་གང་དག་ཡོད་དམ།

ལན། ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མར་དུས་ཡུན་ངེས་གཏན་ལྟར་ཨུ་ཡོན་ཁང་ལ་དབང་ཆ་དོན་འཁོལ་ཐད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྙན་ཞུ་བྱེད་འབུལ་བའི་འོས་འགན་ཡོད།རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མ་སྤྱི་ཆིངས་ཁྲོད་དུ་ཞུགས་རྗེས་ཀྱི་ལོ་གཅིག་རིང་ལ་ངེས་པར་དུ་སྙན་ཞུ་ཐེངས་གཅིག་འབུལ་དགོས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ལོ་གཉིས་ཁྲོད་དུ་སྙན་ཞུ་ཐེངས་གཅིག་འབུལ་དགོས། ཨུ་ཡོན་ཁང་གིས་སྙན་ཞུ་རེ་རེར་ཞིབ་བཤེར་གྲོས་མོལ་བྱེད་པ་དང་སྒྲུགས།"སྡོམ་ཚིག་རང་བཞིན་གྱི་བསམ་འཆར"གྱི་རྣམ་པས་ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཨུ་ཡོན་ཁང་གི་དོ་སྣང་བྱེད་པའི་གནད་དོན་དང་གྲོས་གཞི་འདོན། སྙན་ཞུའི་བརྒྱུད་རིམ་ལ་གཞན། «སྤྱི་ཆིངས»ཀྱིས་ཨུ་ཡོན་ཁང་གིས་ལྟ་སྐྱུལ་འགན་ནུས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་ལམ་ལུགས་གཞན་གསུམ་བཙུགས་ཡོད་དེ། ཐོག་མའི་སྔོན་ཚུད་ཀྱི་ཉེན་བརྡ་གཏོང་བའི་བྱ་རིམ་དང་རྒྱལ་ཁབ་དབར་དང་མི་སྒེར་དབར་གྱི་ཞུ་གཏུག་ལ་ཞིབ་བཤེར་གྲོས་མོལ་བྱེད་པ། ཨུ་ཡོན་ཁང་གིས་ནམ་རྒྱུན་ལོ་རེར་རི་ནེ་ཝ་ནས་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་གཉིས་ལ་ཚོགས་དགོས་ཤིང་ཚོགས་ཐེངས་གཅིག་གི་དུས་ཡུན་ནི་བསྟུད་མར་གཟའ་འཁོར་གསུམ་ཡིན།ཨུ་ཡོན་ཁང་གིས་ད་དུང་དེས་མི་དབང་གཏན་འབེབ་ནང་དོན་ལ་གོ་བ་ལེན་ཚུལ་འགྲེམས་བསྒྲགས་བྱེད་དགོས་པ་དང་།འདི་ལ་ཆེད་དོན་གནད་དོན་གྱི་སྤྱིར་བཏང་རང་བཞིན་གྱི་གྲོས་གཞིའམ་སྤྱིར་བཏང་རང་བཞིན་གྱི་བསམ་འཆར་ཞེས་བཤད་ཆོག་ལ་ཆེད་དོན་བགྲོ་གླེང་རྩ་འཛུགས་བྱས་ཆོག13

12. རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་ཨུ་ཡོན་ཁང་གི་འགན་ནུས་ཁྲོད་དུ་གྱོད་དོན་དག་སེལ་ཞུ་འབུལ་གྱི་ནུས་པ་ཡོད་དེ། འགན་ནུས་འདིའི་ལས་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་དགོས་སམ།

ལན།«རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་སྤྱི་ཆིངས»ནི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་ཨུ་ཡོན་ཁང་གིས་གཏན་འབེབ་བྱས་པའི་བྱ་རིམ་གསུམ་པའི་མི་སྒེར་གྱི་དག་སེལ་ཞུ་འབུལ་གྱི་གོ་རིམ་ནི། རང་ཉིད་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་གནོད་འཚེ་ཐེབས་མཁན་ཡིན་བསམ་པའི་ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་འོག་གི་མི་སྒེར་རམ་ཚོགས་པས་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་

11 OHCHR: COMMITTEE ON THE ELIMINATION OF RACIAL DISCRIMINATION, http://www.ohchr.org/Documents/HRBodies/CERD/StatRatCERD.pdf.

12 OHCHR:消除种族歧视委员会,http://www.ohchr.org/CH/HRBodies/CERD/Pages/Elections.aspx.

13 OHCHR:消除种族歧视委员会,http://www.ohchr.org/CH/HRBodies/CERD/Pages/CERDIntro.aspx.

ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་ཨུ་ཡོན་ཁང་ལ་གཏུག་གཞིར་རྒྱབ་ཆོག [14]འོན་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ནི་ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་པར་མ་ཟད་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ཨུ་ཡོན་ཁང་ལ་གཏུག་གཞིར་དང་ལེན་དབང་ཆ་ཡོད་པ་ཁས་བླངས་བའི་ཚུལ་ཡོངས་བསྒྲགས་དང་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པའི་ཆ་རྐྱེན་འོག དགཟོད་འདི་ལྟར་སྒྲུབ་ཆོག གསལ་བསྒྲགས་འདི་ནི་འབྲེལ་ཡོད་ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཀྲུང་ཡིག་ཆེན་མོར་སྤྲོད་དགོས་ཤིང་ཀྲུང་ཡིག་ཆེན་མོས་ཟུར་དེབ་སྤྱི་ཆིངས་འདིའི་ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་ལ་གཞན་པ་སོ་སོར་སྐུར་དགོས།གསལ་བསྒྲགས་འདི་བབ་བསྟུན་དགོས་ཀྲུང་ཡིག་ཆེན་མོར་ཕྱིར་འཐེན་བྱེད་དུ་འཇུག་དགོས། འོན་ཀྲུང་ཕྱིར་འཐེན་གྱིས་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ཨུ་ཡོན་ཁང་གི་རྒྱུན་ལྡན་ཡིག་ཆའི་བརྡ་གཏོང་དང་ལས་སྒྲུབ་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་བཟོས་མི་ཆོག འོན་ཏེ་ཀྲུང་གོ་སྲིད་གཞུང་ནི་ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ཨུ་ཡོན་ཁང་གི་གྱོད་དོན་གཏུག་གཞིར་གྱི་འགན་ནུས་ཁས་མི་ལེན་པས། ཨུ་ཡོན་ཁང་གིས་དལྟའི་དབང་དུ་ཀྲུང་གོའི་གྱོད་དོན་གཏུག་གཞིར་དང་ལེན་བྱེད་མི་ཐུབ།

13. མིག་སྔར་ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་གྱོད་དོན་དག་སེལ་ཞུ་འབུལ་གྱི་བེད་སྤྱོད་གོ་རིམ་ཇི་འདྲ་ཡིན་ནམ།

ལན། ༢༠༡༣ལོའི་ཟླ༡༢པའི་ཚེས༢༠ཉིན་གྱི་དབར་དུ། ཁྱོན་བསྡོམས་ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ༥༥ལྷག་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་ཨུ་ཡོན་ཁང་གི་གྱོད་དོན་དག་སེལ་ཞུ་འབུལ་གྱི་གོ་རིམ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པར་འཐད་དེ། དཔེར་ན། ཨོ་སུ་ཁྲོ་ལི་ཡའི་ཡུལ་དེ་རང་གི་སྡོད་མིས་བརྟན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་སྲིད་གཞུང་གིས་ཡུལ་དེའི་སྡོད་མི་ཕན་བདེའི་སྲིད་ཇུས་ལ་འགྱུར་ལྡོག་གཏོང་བའི་རེ་འདུན་ཞུ་ཡིག་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་ཨུ་ཡོན་ཁང་ལ་ཕུལ་བ། ཨོ་སུ་ཁྲོ་ལི་ཡའི་ཡུལ་དེའི་སྡོད་མིའི་ཆ་སྙོམས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ལ་ལོ་༥༩མ་གཏོགས་མེད་པས་ཨོ་སུ་ཁྲོ་ལི་ཡའི་ཡུལ་དེའི་སྡོད་མི་དངོས་མ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ཐག་ལས་ལོ་༡༧གྱིས་ཐུང་བ་རེད། འོན་ཀྲུང་རྒྱལ་ཁབ་སྲིད་གཞུང་གི་གཏན་འཁེལ་ལྟར་ན་སྐྱེས་པ་ལོ༦༥ནས་༦༧ཐོན་དུས་དགཟོད་ལས་འཁྱེར་ངལ་གསོ་དངུལ་ཐོབ་ཆོག་ཅེས་གཏན་འཁེལ་བྱས་འདུག གཏུག་མཁན་གྱིས་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་བཟོ་བའི་ཨུ་ཡོན་ཁང་ལ་ཞུ་དོན། ཨོ་སུ་ཁྲོ་ལི་ཡ་སྲིད་གཞུང་གིས་ཁྲིམས་འཛུགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་གསབ་བཅོས་བྱེད་པའི་རེ་བ་བཏོན་ཡོད།[15]

14. རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་ཨུ་ཡོན་ཁང་གིས་གྱོད་དོན་དག་སེལ་ཞུ་འབུལ་གནང་དུས་སུ་མིང་གསང་ཞུ་འབུལ་བྱས་ཆོག་གམ།

ལན། རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་ཨུ་ཡོན་ཁང་གིས་མིང་གསང་དག་སེལ་ཞུ་འབུལ་དང་ལེན་མི་བྱེད།

15. སྤྱི་དམངས་སྤྱི་ཚོགས་རྩ་འཛུགས་ཀྱིས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་ཨུ་ཡོན་ཁང་གི་བྱ་བར་ཇི་ལྟར་ཞུགས་དགོས་སམ།

ལན། མིག་སྔར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་མཐོ་རིམ་ཆེད་དོན་ལས་སྒྲུབ་ཁང་གིས་«མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་མི་དབང་ལས་དོན་ལ་ཞུགས་པའི་དམངས་ཁྲོད་སྤྱི་ཚོགས་ལག་དེབ»རྩོམ་སྒྲིག་དང་པར་སྐྲུན་བྱས་ཟིན་པ་དང་།དམངས་ཁྲོད་རྩ་འཛུགས་ཀྱིས་

14 OHCHR:Complaints procedures under the human rights treaties,http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/Petitions/Pages/1503Procedure.aspx.

15 联合国难民署:2013 年 8 月 12 日至 30 日委员会第八十三届会议通过的意见，http://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=53f459e74.

སློབ་ཚོགས་པའི་བྱ་བའི་གྲས་སུ་འདི་དག་འདུས་ཏེ། རང་རྒྱལ་སྲིད་གཞུང་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས་སུ་ཞུགས་པ་དང་མིང་རྟགས་འགོད་པར་སྐུལ་འདེད་བྱེད་པ། ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྙན་ཞུའི་འོས་འགན་ལ་ལྟ་སྐུལ་བྱེད་པ། ཤོག་དེབ་རྒྱ་ཆ་ཡར་སྤྲོད་བྱེད་པ། མི་དབང་ཆིངས་ཡིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་ལ་ཞུགས་པ་དང་ཞབས་འདེགས་ཞུ་བ། མི་དབང་ཆིངས་ཡིག་གི་སྟོམ་ཚོག་རང་བཞིན་གྱི་གྲོས་གཞིའི་གྲོས་སྒྲིག་པ། མི་དབང་ཆིངས་ཡིག་ལས་ཁུངས་ལ་མི་སྣེར་གྱི་དག་སེལ་ཞུ་འབུལ་སྤྲོད་པ། གསང་བའི་སྒོ་ནས་ཆ་འཕྲིན་འདོན་སྤྲོད་བྱེད་པ། སྔོན་ཚུད་ཀྱི་ཉེན་བརྡ་དང་བྲེལ་མྱུར་འགྲུལ་སྐྱོད་ཀྱི་བྱ་རིམ་ལ་གནས་ཚུལ་འདོན་སྤྲོད་བྱེད་པ། ཀུང་ཞིའི་ལོ་ཚོགས་སམ་ཨུ་ཡོན་ཁང་དབར་གྱི་ཚོགས་འདུ་ལ་ཞུགས་པའམ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་བ། 16

16.༡༩༨༣ལོར་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་འཛམ་གླིང་ཚོགས་ཆེན་སྟེང་དུ་«རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»ཀྱི་བཀོལ་སྤྱོད་ཐད་དུ་གྲོས་གཞི་གང་ཞིག་ཡོད་དམ།

ལན། ༡༩༨༣ལོར་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་འཛམ་གླིང་ཚོགས་ཆེན་སྟེང་དུ་གྲོས་འཆམ་བྱུང་བའི་«འགྲུལ་སྐྱོད་རྟུས་གཞི»ཡིས་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོར་ནུས་ཤུགས་ཡོད་ཚད་བཏོན་ནས་རང་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ཞུ་གཏུག་གི་བྱ་རིམ་ཐག་གཅོད་བྱེད་བདེ་བར་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་རེ་བ་བཏོན་པ་སྟེ། བྱ་རིམ་སྤྱི་བསྡོམས་བྱ་འོས་ཤིང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་གནོད་འཚེ་ཐེབས་མཁན་གྱིས་བྱ་རིམ་འདི་དག་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཆོག ཞུ་གཏུག་འདོན་པའི་སྒྲིག་སྲོལ་སྟབས་བདེ་ཁ་གསལ་བ་དང་ཞུ་གཏུག་ངེས་པར་དུ་མྱུར་བར་ཐག་གཅོད་དགོས།དབུལ་འཕོང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གནོད་འཚེ་ཐེབས་མཁན་པར་དམངས་དོན་ནམ་ཉེས་དོན་ཞུ་གཏུག་ཁྲོད་དུ་ཁྲིམས་དོན་འགྲོ་ལུགས་ཀྱི་བློ་འདོན་པའི་གཞོགས་འདེགས་བྱེད་འོས་ཤིང་གྱོང་གུད་སྐྱིན་ཚབ་ཐོབ་པའི་དབང་ཆ་ཡོད།

17.ཀྲུང་གོ་སྲིད་གཞུང་གིས་དུས་ནམ་ཞིག་ལ་«རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»སུ་ཞུགས་པ་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་སམ།

ལན། ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་ཚོགས་ཆེན་རྒྱུན་ལས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གིས་༡༩༨༡ལོའི་ཟླ༡༡པའི་ཚེས༢༦ཉིན་གྲོས་འཆམ་བྱུང་བ་ཐག་གཅོད་བྱས།«རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»ཁྲོད་དུ་ཞུགས་ཀྱང་«སྤྱི་ཆིངས»ཁྲོད་ཀྱི་དོན་ཚན་༢༢པ་ཚུལ་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱས་ཡོད། དོན་ཚན་འདིའི་ནང་དོན་ནི།ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་དབར་ན་རྩོད་གཞི་ཡོད་ཚེ། "རྩོད་གཞིའི་ཕྱོགས་གང་རུང་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ཁང་ལ་དོན་གཅོད་བྱེད་པའི་ཡར་ཞུ་བྱ་འོས། "ཀྲུང་གོས་དོན་ཚན་འདིའི་ཚོད་འཛིན་ཁས་མི་ལེན་པ་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས། ཀྲུང་གོས་༡༩༨༡ལོའི་ཟླ༡༢པའི་ཚེས་༢༩ཉིན་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ལ་ཁོངས་ཞུགས་ཡིག་ཆ་སྤྲད་པ་དང་། ༡༩༨༢ལོའི་ཟླ༡ཚེས༢༨ཉིན། «རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»ཀྱིས་ཀྲུང་གོ་ནས་ནུས་པ་ཐོན། འདི་ནི་ཀྲུང་གོས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་མི་དབང་སྤྱི་ཆིངས་ལ་ཐོག་མར་ཚོག་མཆན་བཀོད་པའི་གྲས་ཤིག་ཡིན། 17

18.ཀྲུང་གོ་སྲིད་གཞུང་གིས་ལོ་རེར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་ཨུ་ཡོན་ཁང་ལ་སྙན་ཞུ་དང་ཞིབ་བཤེར་གྲོས་མོལ་དང་ལེན་གྱི་གནས་ཚུལ་སྤྲད་པའི་གནས་ཚུལ་ཇི་འདྲ་ཡིན།

---

16 OHCHR:《参与联合国人权事务民间社会手册》,P40-49.

17 《人权》:《消除一切形式种族歧视国际公约》简介,http://study.ccln.gov.cn/fenke/lishixue/lsjpwz/lssjs/67403.shtml.

ལན། ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་༡༩༨༣ལོར་ཐེངས་དང་པོར་ཨུ་ཡོན་ཁང་ལ་སྙན་ཞུ་སྤྲོད་པ་ནས་བཟུང་། ༡༩༨༣ནས་༡༩༨༧དབར་དུ་ལོ་གཉིས་ནང་ལ་སྙན་ཞུ་ཐེངས་གཅིག་རེ་སྤྲད། འོན་ཀྱང་༡༩༩༠ལོ་ནས་བཟུང་། སྔོན་གྱི་སྙན་ཞུ་སྤྲོད་པའི་སྒྲིག་སྲོལ་བརྩི་སྲུང་མ་བྱས་པར་ཐེངས་གང་མང་ལ་གཅིག་སྒྲིལ་ཐེངས་མང་ཚབ་བྱས་པའི་སྙན་ཞུ་སྤྲད་པ་སྟེ། ༡༩༩༠ལོར་ཐེངས་༣དང་༤གཅིག་སྒྲིལ་སྒྲོས་སྙན་ཞུ་སྤྲད་པ། ༡༩༩༦ལོར་ཐེངས་༥་༦་༧ གཅིག་སྒྲིལ་སྒྲོས་སྤྲད་པ། ༢༠༠༠ལོར་ཐེངས་༨་༩གཅིག་སྒྲིལ་གྱིས་སྤྲད་པ། ༢༠༠༨ལོར་ཐེངས་༡༠་༡༡་༡༢་༡༣གཅིག་སྒྲིལ་གྱིས་སྤྲད་པ། ༢༠༡༧ལོར་ཐེངས་༡༤་༡༥་༡༦་༡༧སྙན་ཞུ་གཅིག་སྒྲིལ་སྒྲོས་སྤྲད་པ་རེད། [18]

19. ཀྲུང་གོ་སྲིད་གཞུང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་«རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»ཞུགས་པ་ཕུད། རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་འབྲེལ་ཡོད་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས་གཞན་པ་གང་ལ་ཞུགས་ཡོད།

ལན། ༡༩༨༣ལོའི་ཟླ༤ཚེས༡༨ཉིན། ཀྲུང་གོས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ལ་«རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་ཉེས་པར་བཀག་འགོག་དང་ཆད་པ་གཅོད་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»ཁོངས་སུ་ཞུགས་པའི་རེ་བ་བཏོན། ལོ་དེའི་ཟླ༥ཚེས༡༨ཉིན། སྤྱི་ཆིངས་ཀྱིས་ཀྲུང་གོ་ནས་ནུས་པ་ཐོན། ༡༩༨༣ལོའི་ཟླ༤ཚེས༡༨ཉིན། ཀྲུང་གོས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ལ་«རིགས་རྒྱུད་རྩད་གཅོད་མེད་གཏོང་བའི་ཉེས་པར་འགོག་རྒོལ་དང་དག་ཐེར་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཆིངས།»ཚིག་མཚན་ཡི་གེ་སྤྲད། ལོ་དེའི་ཟླ༧ཚེས༡༧ཉིན། སྤྱི་ཆིངས་འདིས་ཀྲུང་གོ་ནས་དངོས་སུ་ནུས་པ་ཐོན། ཀྲུང་གོས་སྤྱི་ཆིངས་འདིའི་དོན་ཚན་༩པར་ལྟ་ཚུལ་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དེ། དོན་ཚན་འདིའི་གཏན་འཁེལ་གྱི་ནང་དོན་ནི། ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབར་དུ་སྤྱི་ཆིངས་འདི་ལ་འགྲེལ་བཤད་དང་བེད་སྤྱོད། ལག་བསྟར་གྱི་ཐད་ནས་རྩོད་གཞི་ཡོད་ཚེ། "རྩོད་གཞིར་འཁྲུད་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ཁང་ལ་རེ་འདུན་ཞུ་དགོས།"ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་སྲིད་གཞུང་གིས་༡༩༨༧ལོའི་ཟླ༡༠ཚེས༢༡ཉིན། «ལུས་རྩལ་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»ལ་མིང་རྟགས་བཀོད་པ་དང་། ༡༩༨༨ལོའི་ཟླ༤ཚེས༣ཉིན་ནས་བཟུང་ནུས་པ་ཐོན།

20. གོང་གི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས་ལས་གཞན། མིག་སྔར་ཀྲུང་གོ་སྲིད་གཞུང་དེ་དུང་མི་དབང་སྤྱི་ཆིངས་གང་གི་ནང་དུ་ཞུགས་ཡོད་དམ།

ལན། ༡༩༤༩ལོར་ཀྲུང་གོ་གསར་བ་དབུ་བརྙེས་པ་ནས་ད་ལྟའི་དབར་དུ། ཀྲུང་གོ་ཁྱོན་བསྡོམས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་མི་དབང་ཆིངས་ཡིག་༢༧ནང་དུ་ཞུགས། ཀྲུང་གོ་རྒྱལ་སྤྱི་མི་དབང་སྤྱི་ཆིངས་ཁྲོད་དུ་ཞུགས་པའི་གོམ་འགྲོས་ལས་རྟོགས་ཐུབ་པ་ནི། ནང་ཞུགས་ཀྱི་དུས་ཚོད་མང་ཤས་གཤམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་སྐབས་སུ་གཅིག་བསྡུས་བྱས་པ་སྟེ། དུས་རབས་༢༠ལོ་རབས༥༠དང་། ལོ་རབས་༨༠པ། ལོ་རབས་༩༠དང་དུས་རབས་༢༡རྗེས་བཅས་ཡིན། དེའི་ཁྲོད་དུ་དུས་རབས༢༠ལོ་རབས༨༠ནི་ཀྲུང་གོ་རྒྱལ་སྤྱི་མི་དབང་ཆིངས་ཡིག་ཏུ་ཞུགས་ཚད་ཆེས་མང་བའི་སྐབས་ཡིན་ཏེ། ཁྱོན་སྡོམ་རྒྱལ་སྤྱིའི་མི་དབང་ཆིངས་ཡིག༡༡ནང་དུ་ཞུགས། ཀྲུང་གོ་སྲིད་གཞུང་གིས་ལོ་རྒྱུས་དུས་སྐབས་འདིའི་ཁྲོད་དུ་ཞུགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་མི་དབང་ཆིངས་ཡིག་ནི། «བུད་མེད་ལ་མཐོང་ཆུང་བྱེད་པའི་བྱ་བྱེད་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་སྤྱི་ཆིངས» «རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་རྒྱལ་

18 该记录可以通过查阅联合国人权高专办网站数据库获得,http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/TBSearch.aspx?Lang=en.

སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས» «ཉམ་ཐག་མི་འཁྱེར་གྱི་གོ་གནས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་ཆིངས»«ཉམ་ཐག་མི་འཁྱེར་གྱི་གོ་གནས་གྲོས་དོན་ཆོད་ཡིག»«༡༩༤༩ལོའི་ཟླ༨ཚེས༡༢ཉིན་རི་ནེ་ཕ་སྤྱི་ཆིངས་རྒྱལ་སྤྱི་རང་བཞིན་གྱི་མཚོན་ཆ་གདོང་གཏུག་གནོད་འཚེ་ཐེབས་མཁན་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་ཁ་སྣོན་གྲོས་དོན་ཆོད་ཡིག »(གྲོས་དོན་ཆོད་ཡིག་དང་པོ) «༡༩༤༩ལོའི་ཟླ༨ཚེས༡༢ཉིན་རི་ནེ་ཕ་སྤྱི་ཆིངས་རྒྱལ་སྤྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་མཚོན་ཆ་གདོང་གཏུག་གནོད་འཚེ་ཐེབས་མཁན་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་ཁ་སྣོན་གྲོས་དོན་ཆོད་ཡིག»(གྲོས་དོན་ཆོད་ཡིག་གཉིས་པ) «རིགས་རྒྱུད་རྨེག་མེད་གཏོང་བའི་ཉེས་པར་འགོག་རྒོལ་དང་དག་ཐེར་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཆིངས།»«རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་ཉེས་པར་བཀག་འགོག་དང་ཆད་པ་གཅོད་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»«ཁྲིམས་གཅོད་དྲག་པོ་དང་གཞན་པའི་གདུག་རྩུབ་ཆེ་ཞིང་མི་ཆོས་ཀུན་སྤྱོད་དང་འགལ་བ་དང་མི་གཤིས་ལ་དམའ་འབེབ་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་འཛིན་ཞིང་ཆད་གཅོད་སྤྱི་ཆིངས»«ལུས་རྩལ་ཁྲབ་ཁོངས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»«དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་ལས་རིགས་སླར་གསོ་དང་ལས་ཞུགས་སྤྱི་ཆིངས»བཅས་ཡིན། 19

༡༩༩༠ལོའི་ཟླ༨ཚེས༢༩ཉིན། ཀྲུང་གོའི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུན་གནས་གཞུང་ཚབ་ཀྱིས་ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚབ་བྱས་ནས་«བྱིས་པའི་དབང་ཆའི་སྤྱི་ཆིངས»སྟེང་དུ་མིང་རྟགས་བཀོད། ༡༩༩༡ལོའི་ཟླ༡༢ཚེས༢༩ཉིན། མི་དམངས་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་བརྒྱུད་ནས་སྤྱི་ཆིངས་འདི་ལ་གྲོས་འཆམ་བྱུང་། ཀྲུང་གོ་སྲིད་གཞུང་གིས་༢༠༠༧ལོའི་ཟླ༣ཚེས་༣༠ཉིན། «དབང་པོ་སྐྱོན་ཅན་དབང་ཆའི་སྤྱི་ཆིངས»སྟེང་དུ་མིང་རྟགས་བཀོད་པ་དང་། ༢༠༠༨ལོའི་ཟླ༨ཚེས༡ཉིན་སྤྱི་ཆིངས་འདི་ལ་ཆོག་མཆན་བཀོད། ༡༩༩༧ལོའི་ཟླ༡༠བར་ཀྲུང་གོ་སྲིད་གཞུང་གིས་«དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་དབང་ཆའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»སྟེང་དུ་མིང་རྟགས་བཀོད་ཅིང་། དོན་ཚན་བརྒྱད་པའི་ནང་དོན་དང་པོ(ཀ)སོགས་ལ་གསལ་བསྒྲགས་ཙ་ཙམ་གནང་། ༢༠༠༡ལོའི་ཟླ༣ཚེས༢༧ཉིན་ཆོག་མཆན་བཀོད་པ་དང་། ལོ་དེའི་ཟླ༦ཚེས་༢༧ཉིན་ཀྲུང་གོ་ནས་ནུས་པ་ཐོན། 20

21. «རིགས་རྒྱུད་རྨེག་མེད་གཏོང་བའི་ཉེས་པར་སྔོན་འགོག་དང་ཆད་པ་གཅོད་པའི་སྤྱི་ཆིངས»ཀྱི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་གང་ཡིན།

ལན། ༡༩༤༨ལོའི་ཟླ༡༢ཚེས༩ཉིན། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་ཨང་༡༧༩པའི་ཚོགས་འདུའི་«རིགས་རྒྱུད་རྨེག་མེད་གཏོང་བའི་ཉེས་པར་སྔོན་འགོག་དང་ཆད་པ་གཅོད་པའི་སྤྱི་ཆིངས»ལ་གྲོས་འཆམ་བྱུང་། སྤྱི་ཆིངས་འདིའི་ནང་དུ་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་ཏེ། ༡༩༤༦ལོའི་ཟླ་༡༢ཚེས་༡༡ཉིན་གྲོས་ཆོད(96-1)ཐོག་ཏུ་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་ལྟར་ན།རིགས་རྒྱུད་ལ་གནོད་འཚེ་བཟོ་བ་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཉེས་པ་གཅིག་ཡིན་པར་གཏན་འབེབ་བྱས་ཤིང་། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་དོན་དང་རྒྱབ་འགལ་ཡིན་ཞིང་དཔལ་ཡོན་གྱི་དུས་རབས་དང་མི་འཚམ་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་«རིགས་རྒྱུད་རྨེག་མེད་གཏོང་བའི་ཉེས་པར་སྔོན་འགོག་དང་ཆད་པ་གཅོད་པའི་སྤྱི་ཆིངས»ལ་གྲོས་འཆམ་བྱུང་། སྤྱི་ཆིངས་འདིས་རིགས་རྒྱུད་རྨེག་མེད་གཏོང་བའི་མཚན་ཉིད་ནི་མི་རིགས་ཤིག་དང་མི་རྒྱུད་ཅིག རིགས་རྒྱུད་དམ་ཆོས་ལུགས་ཚོགས་ཁག་ཅིག་ཇེ་ཉུང་དུ་གཏོང་བར་བསྟན་ཞིང་།བྱེ་བྲག་ཏུ་དབྱེ་ན། ཚོགས་ཁག་ག་གེ་མོའི་ཚོགས་མི་གསོད་པ། ཚོགས་ཁག་དེའི་ཚོགས་མིའི་ལུས་པོའམ་སེམས་པར་མནར་གཅོད་བཏང་ནས་གནོད་འཚེ་ཚབས་ཆེན་ཕོག་པ། བསམ་གཟས་ཏེ་ཚོགས་ཁག་ཅིག་འཚོ་བའི་གནས་བབ་ག་གེ་མོའི་འོག་ཏུ་ཚོགས་ཁག་ཡོངས་སམ་ཁག་ཅིག་གི་ཚེ་སྲོག་བརླག་པ། བཙན་གྱིས་སྐྲོ་ནས་བྱེད་ཐབས་སྤྱད

19 罗艳华：联合国层面的全球人权治理-中国的参与和贡献，原载《人权》2017 年第 2 期,http://www.sis.pku.edu.cn/cn/ResearchManagement/ResearchNews/0000000179/do.

20 民日报:中国加入了哪些国际人权公约和议定书,http://theory.people.com.cn/GB/49150/49152/4239175.html.

དེ་ཚོགས་ཁག་གི་སྐྱེ་འཕེལ་ལ་ཆོད་འཛིན་བྱེད་པ། ཚོགས་ཁག་དེའི་བྱིས་པ་ཚོགས་ཁག་གཞན་ཞིག་ཏུ་བཙན་སྐྱོར་བྱེད་པ་བཅས་འདུས་ཡོད། 21

22."རྒྱལ་སྤྱིའི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་བཟོ་བའི་ཉིན་མོ"བྱུང་བའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན།

ལན། ༡༩༦༦ལོའི་ཟླ་༡༡ཚེས༩ཉིན། སྐབས་ཉེར་གཅིག་པའི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་དུ་གྲོས་ཆོད་ཅིག་ལ་གྲོས་འཆམ་བྱུང་བ་སྟེ། ལོ་རེའི་ཟླ་༣ཚེས་༢༡ཉིན་ནི"རྒྱལ་སྤྱིའི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་བཟོ་བའི་ཉིན་མོ"གཏན་འཁེལ་བྱས། （International Day for the Elimination of Racial Discrimination） འདི་ནི་༡༩༦༠ལོའི་ཟླ༣ཚེས༢༡ཉིན་གྱི་ལྷོ་གླིང་ལྷོ་མའི"ཧྲ་པེ་ཕེར་གྱི་དམར་གསོད་དོན་རྐྱེན"ལ་མྱུ་ངན་རྗེས་དྲན་ཞུ་ཆེད་ཡིན་པ་དང་། རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་གཏན་འཁེལ་བྱས་པ་ཡིན། ལོ་རེའི་ཟླ་༣ཚེས་༢༡ཉིན། འཛམ་གླིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོས་བྱ་འགུལ་སྣ་ཚོགས་སྤེལ་དགོས་ཤིང་།མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་སྤྱི་བསྡུགས་སྤེལ་བའམ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཚོགས་ཆེན་བསྡུས་ཏེ"ཧྲ་པེ་ཕེར་གྱི་དམར་གསོད་དོན་རྐྱེན"ལ་མྱུ་ངན་ཞུ་བ་དང་།རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་འབོད་སྐུལ་བཏང་ཡོད། 22

23."རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་འཐབ་རྩོད་ལས་འགུལ་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལོ"རྒྱབ་ལྗོངས་གང་ཡིན།
ལན། ༡༩༦༩ལོའི་ཟླ་༡༢ཚེས་༡༡ཉིན། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་༡༩༧༡ལོར་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བར་འཐབ་རྩོད་སྤེལ་བའི་ལས་འགུལ་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལོ་ཡིན་པ་གཏན་འཁེལ་བྱས། ཚོགས་ཆེན་གྱིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལོ་འདིའི"རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་ལ་ཁ་གཏད་ནས་ཉིན་རེ་བཞིན་དྲག་པའི་འཐབ་རྩོད་ཆེན་པོ་སྤེལ་བ་དང་། རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་པར་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་བྱེད་ཐབས་སྤྱད་དེ་གདོང་གཏད་དགོས་པའི"རེ་འདུན་བཏོན་ཡོད་ཅིང་། དེས་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མས་གོམ་གང་མདུན་སྤོས་སྒྲོས་དེང་རབས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བར་འབད་བརྩོན་བྱེད་པའི་འབོད་སྐུལ་བཏང་།

24."རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་མེད་པར་གཏོང་བ་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་ལོ་བཅུ"ནི་གང་ལ་བསྟན་ཡོད།

ལན། "རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་འཐབ་རྩོད་སྤེལ་བའི་ལས་འགུལ་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལོ"ཡི་རྗེས་མཐུད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་མི་དབང་ཨུ་ཡོན་ཁང་ལ"སྨུ་མཐུད་དུ་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་ལ་ནུས་ཤུགས་ཆེན་པོས་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་སློང་བར་སྐུལ་འདེད་བྱེད་པའི་ལོ་བཅུ"གྲོས་གཞི་འདོན་དུ་བཅུག གྲངས་ཉུང་མི་ཆུང་ལ་མཐོང་ཆུང་མི་བྱེད་པ་དང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་ཆེད་དུ། ཨུ་ཡོན་ཁང་གིས་ལོ་བཅུ་ཡི་ཇུས་གཞིའི་མ་དཔེ་འདི་འདྲ་ཞིག་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། ཚོགས་ཆེན་གྱིས་༡༩༧༢ལོའི་ཟླ་༡༡པའི་ཚེས་༢ཉིན་གཏན་འཁེལ་ལྟར། ༡༩༧༣ལོའི་ཟླ༡༢་ཚེས་༡༠ཉིན་ནས་བཟུང་ལོ་བཅུའི་རིང་ལ་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་འཐབ་རྩོད་སྤེལ་བའི་ལོ་བཅུ་ཡིན།23 ལོ་བཅུའི་ཇུས་གཞི་འདིའི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་ནི་འཛམ་གླིང་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་སློབ་གསོའི་ལས་འགུལ་དང་བཅས་པའི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ཞིག་ལག་བསྟར

21 UN：《防止及惩办灭绝种族罪公约》中文版,https://documents-dds-ny.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/045/29/IMG/NR004529.pdf?OpenElement.

22 UN:International Day for the Elimination of Racial Discrimination 21 March,http://www.un.org/en/events/racialdiscriminationday/background.shtml.

བྱེད་ཐབས་ལ་སྐྱུལ་འདེད་བྱེད་པ་དེ་ཡིན། དེའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་རིགས་རྒྱུད་ཕྱོགས་རིས་དང་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས།རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ཚང་མར་མི་དབང་གཞི་རྩའི་རང་དབང་ཡོད་ཅིང་། རིགས་རྒྱུད་དང་ཤ་མདོག ཁྲག་རྒྱུད། མི་རིགས། མི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁོངས་དངོས་ལ་གཞིགས་ནས་ཁྱད་པར་གང་ཅུང་མི་དགར་བ་དེ་ཡིན་ལ། རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྲིད་ཇུས་སུ་མཐུད་དུ་རྒྱུན་སྐྱོང་དང་རྒྱ་བསྐྱེད་པར་བཀག་འགོག་བྱེད་པ། རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྲིད་དབང་སྒེར་གཅོད་བྱེད་པར་བཀག་འགོག་བྱེད་པ། རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་པའི་ནོར་འཁྲུལ་དང་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དད་མོས་དང་སྲིད་ཇུས། བྱ་སྤྱོད་དག་ཕྱིར་འབུད་དང་རྩུར་རྗེག་གཏོང་དགོས། 24

25.«རིགས་རྒྱུད་རྩེག་མེད་གཏོང་བའི་ཉེས་པར་བཀག་འགོག་དང་ཆད་པ་གཅོད་པའི་སྤྱི་ཆིངས»བྱུང་བའི་རྒྱབ་ལྗོངས་གང་ཡིན།

ལན། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཚོགས་ཆེན་དང་བདེ་འཛུགས་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གིས་རྟག་ཏུ་ཐེ་གླིང་ལྷོ་མའི་མི་དམངས་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་མི་ཉུང་བའི་དབང་ཆ་དང་རང་དབང་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ། རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་ལུགས་སྲོལ་ནི་ཐེ་གླིང་ལྷོ་མའི་སྲིད་གཞུང་གིས་རང་གི་སྤྱོད་དམངས་སམ་སྒེར་ཚུགས་སྟོན་གྱི་ན་མེས་པོ་ཡའི་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱིར་འབུད་དང་མཐོང་ཆུང་སྲིད་ཇུས་ཡིན་པར་ཚིག་ཐག་བཅད་ཅིང་། དེས་གནོད་སྐྱོན་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་ནག་ཉེས་ཡིན། སྲིད་ཇུས་འདི་དག་དང«མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་རྩ་ཁྲིམས»ཀྱི་དགོངས་དོན་དང་རྩ་དོན་ལས་རྒྱབ་འགལ་ཡིན། ༡༩༤༨ལོ་ནས་བཟུང་། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་གྲོས་ཆོད་མང་པོ་ཞིག་ལ་གྲོས་འཆམ་བྱུང་བ་དང་། རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་ཀྱི་སྲིད་ཇུས་དང་ལས་ཕྱོགས་ནི་མིའི་རིགས་ལ་གནོད་པའི་ནག་ཉེས་ཡིན་ཞེས་གསལ་བཀྲམ་བཏང་ཡོད། བདེ་འཛུགས་ཨུ་ཡོན་ཁང་གིས་ཀྱང་རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་དང་དེའི་སུ་མཐུད་རྗེ་དྲག་དང་རྒྱ་ཆེར་སོང་བས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཞི་བདེ་དང་བདེ་འཛུགས་ལ་འཕོང་དཀྲུག་དང་འཇིགས་སྐྱུལ་ཚབས་ཆེན་བཟོ་ངེས་ཞེས་སྟོན་ཆད་ནན་བཤད་བྱས་ཡོད། རྒྱལ་སྤྱི་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་ཕན་ཕྱོད་ལྡན་པའི་བྱེད་ཐབས་སྤྱོད་ཕྱིར་དང་། རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་ཀྱི་ཉེས་པ་བཀག་འགོག་དང་ཆད་པ་གཅོད་ཕྱིར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆིངས་འདི་ལ་གྲོས་འཆམ་བྱུང་།25

«རིགས་རྒྱུད་རྩེག་མེད་གཏོང་བའི་ཉེས་པར་འགོག་ཐོལ་དང་དག་ཐེར་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཆིངས»《International Convention on the Suppression and Punishment of the Crime Apartheid》 ནི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་༡༩༧༣ལོའི་ཟླ་༡༡པའི་ཚེས་༣༠ཉིན་ཨང་རྟགས༣༠༦༨(XXVIII)གྲོས་ཆོད་ལས་གྲོས་འཆམ་བྱུང་བ་དང་།རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོས་མིང་འགོད་དང་ཚིག་མཆན་བཀོད་རྗེས་སུ་དགའ་འཛིན་ནུས་པ་ཐོན། 26༡༩༨༣ལོའི་ཟླ༤ཚེས༡༨ཉིན། ཀྲུང་གོ་སྲིད་གཞུང་གིས་ནང་ཞུགས་ཡི་གེ་སྤྲད་པ་དང་། ལོ་དེའི་ཟླ་༥ཚེས་༡༨ཉིན། སྤྱི་ཆིངས་ཀྲུང་གོ་ནས་ནུས་པ་ཐོན།

23 UN:Decade for Action to Combat Racism and Racial Discrimination,http://www.refworld.org/docid/3b00f4794.html.

24 UN:反对种族主义、种族歧视、仇外心理和有关不容忍行为世界会议, http://www.un.org/chinese/events/racism/backgrounder1.htm.

25 CCTV:《禁止并惩治种族隔离罪行国际公约》,http://www.cctv.com/zhuanti/renquan/wenjian6.html.

26 中国人大网:禁止并惩治种族隔离罪行国际公约,http://www.npc.gov.cn/wxzl/gongbao/1983-03/05/content_1480978.htm.

26.«རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་ཉེས་པ་བཀག་འགོག་དང་ཆད་གཅོད་བཅོས་སྐྱོང་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཆིངས»ཁྲོད་དུ"རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་ཉེས་པ"བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན།

ལན། "རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་ཉེས་པ"ཡི་ཁྲོད་དུ་རྩེ་གླིང་ལྷོ་མའི་མངའ་ཁོངས་སུ་སྤྱེལ་བའི་རིགས་འདྲ་བའི་རིགས་རྒྱུད་ཁ་གྱེས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་སྲིད་ཇུས་དང་ཐབས་ལམ་འདུས་ཤིང་།རིགས་རྒྱུད་ཚོགས་ཁག་ཅིག་གིས་རིགས་རྒྱུད་ཚོགས་ཁག་གཞན་པར་བདག་འཛིན་གྱི་གོ་གནས་འཛུགས་པའམ་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། འཆར་གཞི་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ཁོ་ཚོར་གཉའ་གནོན་དང་མི་ཆོས་དང་འགལ་བའི་ལས་བྱེད་པར་བརྗོད། དེ་ནི་སྲོག་གཅོད་པ་དང་། ལུས་པོ་དང་སེམས་ལ་གནོད་འཚེ་ཚབས་ཆེན་བཟོས་པ། རང་དབང་འཛིན་བཟུང་དང་ཁྲིམས་འགལ་བཙོན་འགོག་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་སྤྱད་ནས་གོང་གི་ཚོགས་ཁག་གཅིག་གམ་གཅིག་ཡན་དང་ཁོངས་མི་གཅིག་གམ་ཁོངས་མི་གཅིག་ཡན་གྱི་ཚེ་སྲོག་དང་མི་ལུས་དབང་ཆ་འཕྲོག་པ། གཅིག་གམ་གཅིག་ཡན་གྱི་ཚོགས་ཁག་གིས་བསམ་ཚོད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་སྤྱི་ཚོགས། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས་འཚོ་བ་སོགས་སུ་ཞུགས་པ་དང་འཕེལ་རྒྱས་ལ་བཀག་འགོག་བྱེད་པ། ཁྲིམས་འཛུགས་ཁོངས་སུ་ཚུད་པའི་བྱེད་ཐབས་གང་རུང་དང་སོར་ཉར་ཁུལ་གཞིས་སྡོད་ཁུལ་འཛུགས་པ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་སྤྱད་ནས་རིགས་རྒྱུད་བར་མཚམས་དབྱེ་བའི་མི་དམངས། གོང་གི་ཚོགས་ཁག་གཅིག་གནས་གཅིག་ཡན་གྱི་ཁོངས་མིའི་ངལ་རྩོལ་ནུས་ཤུགས་ལ་བཤུ་གཞོག་བྱེད་པ། རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་ལ་གཅོལ་བའི་རྩ་འཛུགས་དང་མི་སྒེར་ལ་གནོད་པ་སྐྱེལ་མཁན་ཡོད་ཚེ། དེའི་གཞི་རྩའི་དབང་ཆ་དང་རང་དབང་འཕྲོག་རེས། 27

27."ཐེངས་དང་པོར་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་འཐབ་རྩོད་བྱེད་པའི་འཛམ་གླིང་ཚོགས་ཆེན"ནི་གང་ལ་བསྡུན།

ལན། ཐེངས་དང་པོར་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་འཐབ་རྩོད་བྱེད་པའི་འཛམ་གླིང་ཚོགས་ཆེན་ནི་༡༩༧༨ལོ་སྟེ། ཐེངས་དང་པོ་ནི་ལོ་བཅུའི་ཡུན་ལ་རི་ནེ་ཝ་རུ་ཚོགས།ཚོགས་ཆེན་བརྒྱུད་ནས་«བསྒྲགས་གཏམ་དང་ལས་འགུལ་རྩ་འཛིན»གྱིས་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་མཆིས་པའི་ནོར་འཁྲུལ་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོ་དང་དེའི་མི་རིགས་དབར་དང་རྒྱལ་ཁབ་དབར་གྱི་མཛའ་མཐུན་འབྲེལ་བར་འཇིགས་སྐུལ་ཐེབས་པས་བསྐྱར་ཞིབ་གྲོས་མོལ་བྱས། ཡོངས་བསྒྲགས་བྱས་པ་ལྟར་ན། རིགས་རྒྱུད་གང་རུང་གི་རང་མཐོའི་བསམ་པ་ལ་ཚན་རིག་གི་སྟེང་ནས་ནོར་འཛོལ་ཡིན་ཞིང་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་ངོས་ནས་གཅོལ་གཏམ་གཏོང་བ་ཞིག་ཡིན།སྤྱི་ཚོགས་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་ནས་དྲང་གཞག་མིན་པར་ཉེན་ཁ་ཆེབ་ཞིག་ཡིན།དེ་ཡང་གནས་ལུགས་མེད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། མི་ཚང་མ་དང་ཚོགས་ཁག་ཚང་མས་མིའི་རིགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་དང་རིག་གནས་ཀྱི་སྤྱིའི་རྒྱུ་ནོར་གྱི་ཆེད་དུ་བྱས་རྗེས་བཞག་ཡོད། རིགས་རྒྱུད་རང་མཐོའི་བསམ་པ་གཞིར་བྱས་ཏེ་ཕྱིར་འབུད་དམ་ཞེ་འཁོན་གྱི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ནི་རྩ་བའི་མི་དབང་ལ་བཙན་གནོན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་མི་དམངས་དབར་གྱི་མཛའ་མཐུན་གྱི་འབྲེལ་བར་གནོད་ཅིང་།རྒྱལ་ཁབ་དབར་གྱི་མཉམ་འབྲེལ་དང་བཅས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཞི་བདེ་དང་བདེ་འཇགས་ལ་གནོད། «བསྒྲགས་གཏམ་དང་ལས་འགུལ་རྩ་འཛིན»གྱིས་ལྷག་པར་དུ་རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་ཀྱི"ཐལ་དྲགས་རྣམ་པའི་ལམ་ལུགས་ཅན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས"ལ་སྨུན་འཛིན་བྱེད་པ་དང་།འདི་ནི་མིའི་རིགས་ལ་གནོད་པའི་ཉེས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། མིའི་རིགས་ཀྱི་བརྩི་འཇོག་ལ་བརྙས་བཅོས་གཏོང་བ་ཞིག་དང་། འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་དང་བདེ་འཇགས་ལ་འཇིགས་སྐུལ་ཞིག་ཡིན་པ་ཁག་ཐེག་བྱས། དེ་ལས་གཞན། རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གིས་དཔལ་འབྱོར་དོ་མི་མཉམ་པའི་གནད་དོན་ཚབས་ཆེན་བཟོས་པ་སོགས་ཀྱི་རྐྱེན་

27 同上，英文原文版本可以参考 UN:International Convention on the Suppression and Punishment of the Crime of Apartheid,http://legal.un.org/avl/ha/cspca/cspca.html.

གྱིས་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་འཐབ་རྩོད་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་ཁྲོད་དུ་ད་དུང་མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ཆུ་ཚད་ཇེ་ལེགས་སུ་གཏོང་བའི་བྱེད་ཐབས་ཀྱང་འདུས།

28."ཐེངས་གཉིས་པར་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་འཐབ་རྩོད་བྱེད་པའི་འཛམ་གླིང་ཚོགས་ཆེན"ནི་གང་ལ་བསྟན།

ལན། ཐེངས་གཉིས་པའི་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་འཐབ་རྩོད་བྱེད་པའི་འཛམ་གླིང་ཚོགས་ཆེན་ནི་༡༩༨༣ལོ་སྔོ་རི་ནེ་ཝ་རུ་ཚོགས། [28] འཛམ་གླིང་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་ལོ་བཅུ་དབར་གྱི་བྱ་འགུལ་སྤྱིལ་བར་ཞིབ་བཤེར་དང་ཚོད་དཔག་བྱས་པར་བརྟེན་ནས་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་མེད་པར་གཏོང་བའི་ལག་བསྟར་བྱེད་སྟངས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་དང་རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་ཀྱི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆའི་བྱེ་བྲག་གི་བྱེད་ཐབས་གཏན་འཁེལ་བྱས། འཛམ་གླིང་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་གྲོས་འཆམ་བྱུང་བའི་«བསྒྲགས་གཏམ»གྱིས་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་ལ་བསྐྱར་བཤེར་བྱེད་པ་དང་སྒྲགས། "འཛམ་གླིང་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་ཉེས་སྐྱོན་རྩ་གཅོད་བྱེད་དགོས་པ"ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས། «བསྒྲགས་གཏམ» གྱིས་གསལ་འགྲེལ་བྱས་པ་ལྟར་ན། རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་ཤེས་པ་དང་ལ་རྒྱ་ལ་གནོད་པ་བཏང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། མིའི་རིགས་ལ་གནོད་པའི་ཉེས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཞི་བདེ་དང་བདེ་འཇགས་ལ་འཇིགས་སྐུལ་བཟོས། «བསྒྲགས་གཏམ»གྱིས་རིགས་རྒྱུད་དམ་མི་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་རང་བཞིན་དང་། བཟོད་བསྲན་མི་བྱེད་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་ཞེ་འཁོན། འཇིགས་སྐུལ་ལམ་འཆར་གཞི་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་མི་དབང་དང་གཞི་རྩའི་རང་དབང་གི་གཏམ་འཆལ་དང་བྲ་བྱེད་ཡོད་ཚད་དེ། དཔེར་ན། རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་དང་ན་ཙི་རིང་ལུགས། ཧྥ་ཤི་སི་རིང་ལུགས་དང་ཧྥ་ཤི་སི་རིང་ལུགས་གསར་བ་ལྟ་བུ་ལ་རྡུང་རྡེག་གཏོང་བར་བྱེད་ཐབས་སྣ་ཚོགས་སྤྱོད་དགོས། དེ་ལས་གཞན། «བསྒྲགས་གཏམ»དུ་བུད་མེད་ལ་རྒྱུན་དུ་མཐོང་ཆུང་གཉིས་བརྩེགས་ཐེབས་དེས། དེར་ཉམ་ཐག་ཡུལ་འཁྱར་མི་དང་གནས་སྤོར་མི། གནས་སྤོར་བཟོ་བ་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་བསྟན་ཡོད་པར་མ་ཟད། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཡུལ་དེ་རང་གི་སྡོད་མིའི་གནད་དོན་བྱ་བའི་ཚོ་ཆུང་འཛུགས་པར་དགའ་བསུ་བྱེད། «བསྒྲགས་གཏམ»གྱིས་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་ལོ་བཅུའི་ཐེངས་གཉིས་པའི་གྲོས་གཞི་བཏོན་པ་རེད། [29]

29.ཐེངས་གཉིས་པར་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་འཐབ་རྩོད་བྱེད་པའི་འཆར་གཞི་ལྟེ་གནས་གང་ཡིན།

ལན། ༡༩༨༣ལོའི་ཟླ༡༡ཚེས་༢༢ཉིན། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་གཉིས་པས་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་དང་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་ལ་འཐབ་རྩོད་སྤྱིལ་བའི་འཛམ་གླིང་ཚོགས་ཆེན་གྲོས་ཚོད་ཀྱི་སྙན་ཞུ་ལ་ཞིབ་བཤེར་གྲོས་ཚོད། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འབད་བརྩོན་ལ་གདེང་འཛོག་བྱེད་པར་དོ་སྣང་བྱེད་པ་དང་། འོན་ཀྱང་ཐེངས་དང་པོའི་ལོ་བཅུའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ད་དུང་མངོན་འགྱུར་མ་བྱས་ནའང་། མིའི་གྲངས་ཚད་གང་མང་ཞིག་ལ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་། རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་ཀྱི་གནོད་འཚེ་ཐེབས་ཡོད། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་

---

28 UN:关于种族主义、种族歧视、仇外心理和有关不容忍问题世界会议,http://www.un.org/chinese/events/racism/fact2.htm.

29 UN General Assembly:Second Decade to Combat Racism and Racial Discrimination,http://www.refworld.org/docid/3b00effa49.html.

པ་ལྟར་ན། ༡༩༨༣ལོའི་ཟླ་༡༢ཚེས་༡༠ཉིན་ནས་བཟུང་གི་ལོ་༡༠ནི་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་འཐབ་རྩོད་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ལག་བསྟར་བྱས་པའི་ལོ་༡༠ཐེངས་གཉིས་པ་ཡིན། [30]

ལོ་༡༠ཐེངས་གཉིས་པ་ནི་ལོ་༡༠ནི་«ལག་བསྟར་རྩ་འཛིན»གྱི་ཁག་གཅིག་ནི་རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་གཙོར་བཟུང་ཡོད་ཅིང་། བདེ་འཛུགས་ལས་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཧྲི་གླིང་ལྷོ་མའི་སྲིད་གཞུང་གི་བཙན་སྤྱོལ་རང་བཞིན་གྱི་བཀག་སྡོམ་གནད་དོན་ལ་བསམ་གཞིག་བྱེད་པའི་རེ་འདུན་བཏོན་ཡོད། རྩ་འཛིན་འདིས་མང་ཚོགས་སྨྲ་བརྙན་གཟུགས་ཀྱིས་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་ལ་འཐབ་རྩོད་ལ་རོ་རྒོལ་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་གནད་དོན་བརྒྱུད་བསྒྲགས་བྱེད་པའི་འཆར་སྐྱུལ་བཏང་ཡོད་ཅིང་། རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་དང་རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་ཁྲིད་ནས་བྱེད་ཐབས་ལེགས་ཤོས་ལེན་པ་དང་ལག་རྩལ་ཆ་འཕྲིན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ནུས་པ་པ་དང་། གྲངས་ཉུང་རིགས་རྒྱུད་དམ་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་ཁོངས་མིས་ཁྲིམས་བཞིན་བསམ་འཆར་འདོན་དཀའ་བའི་ཆ་འཛུབ་མོ་གེར་འཛུགས་ཀྱི་ཚོད་ཀྱིས་བཤད་དགོས་ཏེ། སྨྲ་ལམ་སྤྱོལ་གཏོང་ལ་ཕྱོགས་རེ་ཙམ་གྱི་རང་བཞིན་དང་གོ་ལོག་ཐོན་པའང་སྲིད་པས་ཡིན། རྩ་འཛིན་གྱི་གྲོས་གཞི་གཞན་པའི་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདི་དག་འདུས་ཏེ། གྲངས་ཉུང་ཚོགས་ཁག་གི་ཁོངས་མི་དང་ཡུལ་དེའི་རང་གི་སྡོད་མི།མི་དམངས་སམ་གནས་སྡོ་བཟོ་བའི་མི་དབང་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་དང་སྐྱུལ་འདེད་བྱེད་པ་དང་།རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་གནོད་འཚེ་ཐེབས་མཁན་གྱི་ཆེད་དུ་རེ་ཞུ་ཕྱོད་གཏུག་གི་སྒྲིག་རིམ་འཛུགས་དགོས། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ལོ་༡༠་ཐེངས་གཉིས་པར་ཐོབ་པའི་གྲུབ་འབྲས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ༡༩༩༠ལོར་ཧྲི་གླིང་ལྷོ་མའི་སྲིད་གཞུང་གིས་ནའར་ཞོན་མན་ཌེ་ལ་བཙོན་གྲོལ་བཏང་བ་དང་།རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་ལམ་ལུགས་མེད་པར་གཏོང་བར་རྩོམ།

30."ཐེངས་གསུམ་པར་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་འཐབ་རྩོད་བྱེད་པའི་ལོ་༡༠(༡༩༩༣-༢༠༠༢)ནང་དོན་ཅི་ཞིག་ཡིན།

ལན། ༡༩༩༣ལོའི་ཟླ་༦པར། འཛམ་གླིང་མི་དབང་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་གཉིས་པའི་ཕྱེ་ཡེ་ན་འཚོགས་ཤིང་། གྲོས་ཚོགས་སུ་«ཕྱེ་ཡེ་ན་ཡི་བསྒྲགས་གཏམ་དང་ལུས་འགུལ་རྩ་འཛིན»གྱིས་མི་དབང་ཡོད་ཚད་ཀྱི་ཕན་ཚུན་བརྟེན་རེས་དང་ཁ་བྲལ་མི་རུང་བ། ཆ་ཚང་རང་བཞིན་བཅས་ཀྱི་ཆ་ལ་གཏིང་སྟོན་བྱས་ཡོད། འཛམ་གླིང་མི་དབང་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ་དང་མཚམས་འཛུག་པ་ལ་དགའ་བསུ་ཞུ་བ་མཚོན། འོན་ཀྱང་། རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་ཁྲོད་དུ་ད་དུང་བཟོད་སྒོམ་མི་བྱེད་པ་དང་ཕྱི་ལ་འཁོན་འཛིན་གྱི་སེམས་ཁམས། རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་བྱ་སྤྱོད་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་ཇེ་མང་དང་ཚབས་ཆེན་དུ་གྱུར་བའི་དོན་དངོས་དེར་དོ་སྣང་བྱས་པར་མ་ཟད། གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་དང་བུད་མེད།ཡུལ་དེའི་སྡོད་མི་ལ་མངའ་བའི་དབང་ཆ་ལ་གཏིང་སྟོན་བྱས་ཡོད།

༡༩༩༣ལོའི་ཟླ་༡༢པའི་ཚེས་༢༠ཉིན། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་ལོ་བཅུ་ཐེངས་གསུམ་པ་(༡༩༩༣-༢༠༠༢)ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས།[31] དེ་ཡང་༡༩༩༣ལོར། མི་དབང་ཨུ་ཡོན་ཁང་གིས་དེང་རབས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་།ཕྱི་ལ་འཁོན་འཛིན་དང་བཅས་པའི་བཟོད་སྒོམ་མི་བྱེད་པའི་གནད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྱད་པར་སྙན་ཞུ་བའི་འགན་བཞེས།ཁྱད་པར་སྙན་ཞུ་བ་ནི།འཛམ་གླིང་ཁྱབ་ཁོངས་སོ་སོའི་མི་རིགས་དང་རིགས་རྒྱུད།མི་རྒྱུད།སྐད་རིགས།ཆོས་ལུགས་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲངས་ཉུང་ཚོགས་ཁག་དང་གནས་

30 UN:Second Decade to Combat Racism and Racial Discrimination,http://repository.un.org/handle/11176/144092.

31 UN:Third Decade to Combat Racism and Racial Discrimination,http://www.un.org/documents/ga/res/49/a49r146.htm.

སྤྱི་བཟོ་བའི་ལམ་ལུགས་ཅན་དང་ཐད་ཀར་མ་ཡིན་པའི་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་གནད་དོན་སྔོན་འགོག་བྱེད་དགོས། ཡོའི་འགན་འཁུར་གྱི་ཁྱབ་ཁོངས་ནི་དར་རྒྱས་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁྲོད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསར་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་ཕྱི་ལ་འཁོན་འཛིན་གྱི་སེམས་ཁམས་ཡིན། [32]

ལོ་བཅུ་ཐེངས་གསུམ་པ་ཡིས་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་དང་།དེའི་ཁྲོད་དུ་འཛམ་གླིང་སྟེང་གི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་ཤུགས་རྐྱེན་དང་བཀག་རྒྱ་ཡོད་ཚད་དོས་འཛིན་བྱ་དགོས། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྩ་བ་རྩད་ཞིབ་བྱེད་པའི་ཚོད་སེམས་ཡོད་ཅིང་། བཅོས་བསྒྱུར་བྱ་དགོས་སར་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་སམ་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་སྟོན་འགོག་གམ་འགལ་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བཅོས་བསྒྱུར་བྱེད་པར་འབོད་སྐུལ་བཏང་ཡོད། འདི་ནི་རིགས་རྒྱུད་གཙང་སེལ་དང་རིགས་རྒྱུད་རྨེག་མེད་དང་བཅས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་གནས་སྟོའི་བཟོ་བར་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཐབས་དང་ཕྱི་ལ་ཞེ་འཁོན་ལམ་ལུགས་ཅན་གྱི་སེམས་ཁམས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཞིག་དང་འབྲེལ་ཡོད།

31.«མི་རིགས་སམ་གདུང་རྒྱུད།ཆོས་ལུགས་དང་སྐད་རིགས་སྟེང་དུ་གྲངས་ཉུང་ཚོགས་ཁག་གི་མིའི་དབང་ཆའི་བསྒྲགས་གཏམ»ནང་དོན་གཙོ་བོ་གང་ཡིན།

ལན། ༡༩༩༢ལོའི་ཟླ་༡༢ཚེས་༡༨ཉིན། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོད་དོན་ཚན་46/135 ཡིས་«མི་རིགས་དང་གདུང་རྒྱུད།ཆོས་ལུགས།སྐད་རིགས་ཀྱི་སྟེང་ནས་གྲངས་ཉུང་ཚོགས་ཁག་གི་མི་ལ་མངའ་བའི་དབང་ཆའི་བསྒྲགས་གཏམ»[33](གཤམ་དུ་«གྲངས་ཉུང་ཚོགས་ཁག་གི་དབང་ཆའི་བསྒྲགས་གཏམ»ཞེས་བསྡུས།)ལ་གྲོས་འཆམ་བྱུང་། བསྒྲགས་གཏམ་འདི་ནི། ཁྱབ་ཁོངས་འདིའི་ཁྲོད་ཀྱི་ཆེས་ཆ་ཚང་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཡིག་ཆ་ཡིན་ཏེ།དེར་གྲངས་ཉུང་ཚོགས་ཁག་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཁྱད་ནུས་ལྡན་པར་མ་ཟད།གྲངས་ཉུང་ཚོགས་ཁག་གི་མི་ཡི་དབང་ཆག་གེ་མོར་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས།གྲངས་ཉུང་ཚོགས་ཁག་གནད་དོན་གྱི་བྱ་བའི་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞིའམ་སྔོན་ཞུ་བས་བྱ་བའི་ཚོ་ཆུང་གི་ཉམས་མྱོང་གིས་«བསྒྲགས་གཏམ»ལ་གསལ་བཤད་གནང་བ་ནི། «བསྒྲགས་གཏམ»ལག་ལེན་དོན་འཁྱོལ་བྱེད་པའི་ཕན་ནུས་ལྡན་པའི་ལག་ཆ་ཞིག་ཡིན།

ལག་ལེན་ནི་གྲངས་ཉུང་ཚོགས་ཁག་གི་མིའི་དབང་ཆ་ལ་གཏོགས་པར་མ་ཟད།«བསྒྲགས་གཏམ»གྱིས་འདྲ་མཉམ་མིན་པའི་སྣང་ཚུལ་ལ་ངོས་ཟིན་དང་ཡོ་བསྲང་བྱེད་དགོས་པར་མ་ཟད།དང་ལེན་གྱི་བར་ཁྱད་དང་སྣ་མང་རང་བཞིན་ལ་ཡང་ངོས་ཟིན་དང་ཡོ་བསྲང་བྱེད་དགོས། དེ་བས་ཆེས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འོས་འགན་ནི་རིག་གནས་དང་སློལ་རྒྱུན།ཡུལ་སྲོལ་བཅས་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་དར་སྤེལ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ཡིན། འོན་ཀྱང་"རྒྱལ་ཁབ་ཁྲིམས་ལུགས་དང་འགལ་ཞིང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚད་གཞི་དང་མཐུན་པའི"དམིགས་བསལ་ཡུལ་སྲོལ་ལས་གཞན།(«བསྒྲགས་གཏམ»དོན་ཚན་༤ནང་དོན་༢) གྲངས་ཉུང་ཚོགས་ཁག་གི་གནས་བ་དང་ཁྱད་གཤིས་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་ཆེད་དུ་བྱེད་ཐབས་ཁྱད་པར་བ་ལག་བསྟར་བྱེད་པ་དང་གྲངས་ཉུང་ཚོགས་ཁག་ལ་ཕན་ཡོད་ཆ་རྐྱེན་བསྐྲུན་དགོས་ཤིང་། གྲངས་ཉུང་ཚོགས་ཁག་གི་མཉམ་འདྲེས་ལ་ནུས་པ་ཐོན། དེས་ཁྱད་གཤིས་ལ་བརྩི་འཇོག་དང་མཉམ་

32　UN:关于种族主义、种族歧视、仇外心理和有关不容忍问题世界会议,http://www.un.org/chinese/events/racism/fact2.htm.

33　OHCHR:《在民族或族裔、宗教和语言上属于少数群体的人的权利宣言》,http://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuideMinorities1ch.pdf.

འདྲེས་ལས་གྲངས་ཉུང་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཁོར་ཡུག་ཁྲོད་དུ་བཙན་ཤེད་རིགས་འགྱུར་མི་བྱེད་པར་འགན་ལེན་ཁག་ཐེག་བྱེད་པ་ལ་ཕན། [34]

32.སྐབས་གསུམ་པའི་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་འཛམ་གླིང་ཚོགས་ཆེན་གྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་དང་ནང་དོན་ཅི་ཞིག་ཡིན།

ལན། ༢༠༠༡ལོའི་ཟླ་༨ཚེས་༣༡ཉིན། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སྐབས་གསུམ་པའི་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་ཚོགས་ཆེན་ནི་ཧྥེ་གླིང་ལྷོ་མའི་ཤར་ཕྱོགས་མཚོ་རྒྱུད་གྲོང་ཁྱེར་བདེ་པན་ནས་གཟབ་རྒྱས་སྒྲོས་འཚོགས། དབྱི་ས་ལེ་དང་པ་ལེ་སི་ཐན་གཉིས་ཀྱི་གནད་དོན་གྱི་ལང་ཕྱོགས་ཐད་ནས། ཨ་རབ་རྒྱལ་ཁབ་དང་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་མི་མཐུན་ས་མང་དུ་མཆིས་པས། NGO ཁ་ཤས་དང་བྱ་འགུལ་བས་ཡི་ཧུ་ཐེ་རྒྱལ་ཁབ་སླར་གསོའི་རིང་ལུགས་ནི་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་ཡིན་པར་ངོས་བཟུང་བའི་རེ་འདུན་བཏོན་ཞིང་།[35] དུས་མཚུངས་སུ་ཧྥེ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས"བྲན་གཡོག་གནོད་ཐེབས་ས་ཁུལ་ལ་སྐྱིན་ཚབ་འཇལ་བའི་རྩིས་གཞི་བཏོན"པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཐེངས་འདིའི་ཚོགས་ཆེན་ལ་ཨ་རི་སོགས་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ངོ་རྒོལ་ཐེབས་ཤིང་ཁོ་ཚོས་ཚོགས་འདུ་ལ་མི་ཞུགས་པ་ཁྲབ་བསྒྲགས་བྱས། [36]

འོན་ཀྱང་། རྒྱལ་ཁབ་དང་ས་ཁུལ་སོ་སོ་ནས་ཡོང་བའི་འཐུས་མི་ཁྲི་ 1.4 ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་ཁྲོད་དུ་སྐབས་དེའི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཀྲུང་ཡིག་ཆེན་མོ་ཨན་ནན་དང་།རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་ལྷག་གི་དབུ་འཛིན།ཏ་ལམ་ཕྱི་འབྲེལ་འགོ་བ་༡༥༠ལྷག་མཛད་སྒྲོ་ཕྱི་བའི་ཚོགས་སུ་ཞུགས་ཡོད། འདི་ནི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་འཛུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་དུ་གཞི་ཁྱོན་ཆེས་ཆེ་བའི་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་ཚོགས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་།གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་«བདེ་པན་བསྒྲགས་གཏམ་དང་ལས་འགུལ་ཐ་འཛིན»ལ་གྲོས་འཆམ་བྱུང་། འཛམ་གླིང་གྲོས་ཚོགས་འདིའི་ལས་འགུལ་ཆེན་མོས་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་མེད་པར་གཏོང་བའི་ལས་དོན་དངོས་བ་དོན་གྱིས་གོམ་གང་མདུན་སྤོས་སྒྲོས་འཕེལ་བའི་གོམ་པ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ལ། དེའི་ཁོངས་སུ་སྔོན་འགོག་དང་སློབ་གསོ།སྲུང་སྐྱོབ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་འདུས།འཛམ་གླིང་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་འབད་འབུངས་སྒྲོས་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་གནོད་འཚེ་ཐེབས་མཁན་པའི་ཆེད་དུ"དམིགས་བསལ་གྱི་འོས་འགན"འཁུར་དུ་བླངས་ཡོད། [37]

33.༢༠༠༩ལོར"མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་པན་ཞིབ་བཤེར་གྲོས་མོལ་ཚོགས་ཆེན"གྱི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་གང་ཡིན།

ལན། ༢༠༠༩ལོའི་ཟླ་༤ཚེས་༢༡ཉིན། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་བདེ་པན་ཞིབ་བཤེར་གྲོས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ནི་རི་ནེ་ཝ་རུ་ཡིག་ཆ་རྗེས་མར་གྲོས་འཆམ་བྱུང་ཞིང་། རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོས་སྔར་ལས་ཆེ་བའི་ཚོད་སེམས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བསམ་འདུན་སྒྲོས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་པར་འབོད་སྐུལ་བཏང་། ཡིག་ཆ་འདིས་༢༠༠༡ལོའི་ཧྥེ་གླིང་ལྷོ་མའི་བདེ་པན་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་འཛམ་གླིང་ཚོགས་ཆེན་གྱི་«བདེ་པན་བསྒྲགས་གཏམ་དང་ལས་འགུལ་ཐ་འཛིན»ལ་ཡང་བསྐྱར་ཞིབ་བཤེར་གྲོས་མོལ་བྱས་ཤིང་།རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་དང་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས། ཕྱི་ལ་འཕོན་འཛིན་དང་"བཟོད་སྒོམ་མི་བྱེད་པ་སྣ་ཚོགས"ཀྱི་སྣང་ཚུལ་

---

34 UN:少数群体的保护,http://www.un.org/chinese/hr/issue/minorities.htm.

35 BBC:US abandons racism summit,http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/1523600.stm.

36 Al Jazeera:US to boycott UN racism conference,https://www.aljazeera.com/news/americas/2009/02/200922855014421433.html.

37 UN:《德班宣言和行动纲领》,http://www.un.org/chinese/durbanreview2009/ddpa.shtml.

ལ་སྔོན་འགོག་དང་རྡུང་རྡེག རྩ་མེད་གཏོང་བའི་དམ་བཅའ་ལ་ཡང་བསྐྱར་ཞིབ་གྲོས་བྱས།དེས་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོས"ནུ་ཅི་གསར་བ"སྣ་ཚོགས་དང་།"རྫ་ཤི་སི་གསར་བ"འམ་གཞན་པའི་དྲག་ཤུགས་ཀྱིས་མི་རིགས་འདུ་ཤེས་རྣམ་པ་རྨང་གཞིར་བྱས་པའི་རྩ་འཛུགས་ཀྱིས་བསླངས་པའི་དྲག་ཤུགས་སྣ་ཚོགས་སམ། རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་ཕྱི་ལ་འཁོན་འཛིན་ལས་འགྱུལ། དེ་དང་སྦྲགས་ནས་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོར་འཛེགས་སྐྱུལ་རིང་ལུགས་པར་ངོ་རྒོལ་གྱི་བྱེད་ཐབས་སྤྱོད་པར་འབོད་སྐུལ་བཏང་ནས་མི་དབང་དང་།ཁྱད་པར་དུ་མཐོང་ཆུང་མི་བྱེད་པའི་རྩ་དོན་ལ་བརྩི་འཛོག་ངེས་ཅན་བྱེད་དགོས། ཡིག་ཆས་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོས་ནུ་ཅི་དམར་གསོད་ཆེན་མོ་གཏན་ནས་བརྗེད་མི་རུང་བའི་གནད་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་།རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོས་གནད་དོན་འདིའི་སྟེང་ནས་འབྲེལ་ཡོད་བདེ་འཛམ་ལས་དོན་ཁང་གི་གྲོས་ཆོད་ལ་བརྩི་སྲུང་དང་སྐྱུལ་མ་གཏོང་དགོས།ཡིག་ཆས«རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་ལགཏོང་བའི་སྤྱི་ཆིངས»ལ་ཚོག་མཚན་མ་བཀོད་པ་དང་ནང་དུ་མ་ཞུགས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ངེས་པར་དུ་མྱུར་བ་མྱུར་དུ་འདིའི་ཕྱོགས་ལ་ཤུགས་སྣོན་འབད་པ་བྱ་དགོས། 38

འཛར་མན། ཁ་ནཱ་ཏ། ཨོ་སྲུ་ཁྲོ་ལི་ཡ། ཞིན་ཞི་ལན། ཧེ་ལན། ཨ་རི། དབྱི་སི་ལེ་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་དབྱི་སི་ལེ་ཡི་གནད་དོན་གྱི་ལང་ཕྱོགས་ཐད་ནས་ལྟ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་(དབྱི་ལིང་གི་དབུ་འཛིན་དབྱིན་ཡིག་གིས་ཚོགས་ཆེན་དུ་དབྱི་སི་ལེ་ལ་སྐྱོན་བརྗོད)མཆིས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕྱི་འབྲེལ་བློན་ཆེན་གྱིས་ཚོགས་འདུ་ནི་ཨ་རབ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་བཙན་ཁྲིད་བྱས་ཏེ་ཡི་ཙུ་ཐེ་རྒྱལ་ཁབ་སླར་གསོའི་རིང་ལུགས་དང་དབྱི་སི་ལེ་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་གྲོས་ཚོགས་ཡིན་པར་འདོད་ཅིང་།རྒྱལ་ཁབ་འདི་དག་གིས་དཔེར་ན་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་མི་ཞུགས་པ་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས།39

34.«རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་བཟོ་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»འདུས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས་གང་དག་གི་ཁྲོད་དུ་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་བཟོ་བའི་ནང་དོན་ཚུད་ཡོད་དམ།

ལན། «རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་བཟོ་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»ལས་གཞན།ད་དུང་རྒྱལ་སྤྱིའི་མི་དབང་ཡིག་ཆ་མང་པོ་ཐད་ཀར་དུ་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད།༡༩༤༥ལོའི་«མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས»(དོན་ཚན་དང་པོའི་ནང་དོན་༥༥)དང་། ༡༩༤༨ལོའི་«འཛམ་གླིང་མི་དབང་བསྒྲགས་གཏམ»(དོན་ཚན་གཉིས་པ)དང་། ༡༩༦༦ལོའི་«སྤྱི་དམངས་དབང་ཆ་དང་ཆབ་སྲིད་དབང་ཆའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»དང་བཅས་པའི་«དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས། རིག་གནས་དབང་ཆའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»(དོན་ཚན་གཉིས་པ)ཚང་མར་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མི་བྱེད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་གཏན་འཁེལ་ཡོད། གཏན་འཁེལ་འདི་དག་གི་ཁྲོད་དུ་ད་དུང་རབ་དང་རིམ་པའི་ཆེད་སྤྱོད་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཡིག་ཆ་ཡོད་དེ།དེའི་ཁྲོད་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ངལ་རྩོལ་རྩ་འཛུགས་༡༩༥༨ལོའི་«ཨང་༡༡༡རྟགས་ཅན་གྱི་ལས་ཞུགས་དང་ལས་རིགས་མཐོང་ཆུང་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»(དོན་ཚན་དང་པོ)དང་། ༡༩༦༥ལོའི«རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་བཟོ་བའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»(དོན་ཚན་དང་པོ)དང་། ༡༩༦༠ལོའི་སློབ་ཚན་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་«སློབ་གསོའི་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་བཟོ་བའི་སྤྱི་ཆིངས»(དོན་ཚན་དང་པོ)དང་། ༡༩༧༨ལོའི་སློབ་ཚན་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་«རིགས་རྒྱུད་དང་རིགས་རྒྱུད་ཕྱོགས་རིས་ཀྱི་གནད་དོན་གྱི་བསྒྲགས་གཏམ»(དོན་ཚན་༡་༢་༣)དང་། ༡༩༨༡ལོའི་«ཆོས་ལུགས་དང་དད་མོས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞིར་བྱས་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་ཀྱི་བཟོད་བསྲན་མི་བྱེད་པ་དང་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་བསྒྲགས་གཏམ»(དོན་ཚན་༢)དང་། ༡༩༨༩ལོའི་«བྱིས་པའི་དབང

38 UN：团结起来，反对种族主义、种族歧视、仇外心理和相关不容忍行为，http://www.un.org/zh/letsfightracism/pdfs/booklet.pdf.

39 The Guardian:UN racism conference boycotted by more countries,https://www.theguardian.com/world/2009/apr/20/un-race-conference.

ཆའི་སྲི་ཆིངས»(དོན་ཚན༢)བཅས་ཡོད། ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་ཡོངས་ཁྱུངས་མི་འདྲ་བའི་འདི་དག་ནི་ཕྱོགས་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ཚང་བའི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བར་སྐུལ་འདེད་བྱེད་ཐབས་ཤིག་ཡིན་ཚོག

35.ས་ཁོངས་རང་བཞིན་གྱི་སྲི་ཆིངས་དང་ཡིག་ཆའི་ཁྲོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གང་དག་གི་ནང་དུ་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་ནང་དོན་འདུས་ཡོད་དམ།

ལན། གཞི་རྩའི་ས་ཁོངས་ཀྱི་མི་དབང་ཡིག་ཆ་ཡོངས་ནི་མཐོང་ཆུང་མི་བྱེད་པའི་དོན་ཚན་ཞིག་ཏུ་བརྩིས་ཆོག་པ་སྟེ།དཔེར་ན།«ཡོབ་གླིང་མི་དབང་སྲུང་སྐྱོབ་དང་གཞི་རྩའི་དབང་ཆའི་སྲི་ཆིངས»དང་། «ཡོབ་གླིང་སྲི་ཚོགས་རྩ་འཛིན»དང་། «གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་གནད་དོན་སྒྲོམ་གཞིའི་སྲི་ཆིངས»(ཡོབ་གླིང་བདེ་འཛུགས་དང་མཉམ་འབྲེལ་རྩ་འཛུགས)དང་། «མེ་གླིང་མི་དབང་སྲི་ཆིངས»(མེ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་རྩ་འཛུགས)དང་ ། «ཧྥེ་གླིང་མི་དབང་དང་མི་དམངས་དབང་ཆའི་རྩ་ཁྲིམས»(སྔོན་ཧྥེ་གླིང་གཅིག་གྱུར་གྱི་རྩ་འཛུགས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་ད་ལྟའི་ཧྥེ་གླིང་མནའ་འབྲེལ་ཡིན།) བཅས་ཡིན། འདི་དག་ནི་རང་གི་ས་ཁོངས་སུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་ཏེ། ས་ཁོངས་གཞན་དུ་སྤྱད་མི་ཆོག

36."མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་གནད་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་སྙན་ཞུ་བ"བཙུགས་པའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ཇི་འདྲ་ཡིན།

ལན། ༡༩༩༣ལོར། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་མི་དབང་ཨུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གིས་དེང་རབས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་།ཕྱི་ལ་འཁོན་འཛིན་དང་བཅས་པའི་བཟོད་སྒོམ་མི་བྱེད་པའི་གནད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྱད་པར་སྙན་ཞུ་བའི་འགན་བཞེས། (Special Rapporteur on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance) [40]སྐོར་ཚུགས་ཀྱི་ཆེད་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་དང་ཁྱད་པར་སྙན་ཞུ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས། འཛམ་གླིང་ཁྱབ་ཁོངས་སོ་སོའི་མི་རིགས་དང་རིགས་རྒྱུད།མི་རྒྱུད།སྐད་རིགས།ཆོས་ལུགས་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲངས་ཉུང་ཚོགས་ཁག་དང་གནས་སྤོ་བཟོ་བའི་ལས་ལུགས་ཅན་དང་ཐད་ཀར་མ་ཡིན་པའི་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་གནད་དོན་སྙན་ཞུ་འདོན་དགོས། ལྷག་པར་དུ་སྙན་ཞུ་བའི་བྱ་བ་ནི་འཛམ་གླིང་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་གྲ་སྒྲིག་བྱ་བར་རིན་ཐང་གལ་ཆེན་ལྡན། [41]

37."མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཧྥེ་གླིང་གདུང་རྒྱུད་གནད་དོན་གྱི་ཆེད་མཁས་པའི་བྱ་བའི་ཚན་ཁག"འཛུགས་པའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ནི་ཇི་འདྲ་ཡིན།

ལན། བྲན་གཡོག་དཔལ་འབྱོར་ཚོ་འཚོང་དང་མི་སེར་ཅན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་མངོན་ཚུལ་དུས་ད་ལྟའང་མུ་མཐུད་དུ་གནས་ཡོད།རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ནི་རང་སྙིང་གི་མཚོན་སྟངས་མི་འདྲ་བར་བརྟེན་ནས་ཕྱིར་མངོན་དགོས།སྐབས་འགར་ཧ་ཅང་ཉམས་ཆུང་བ་ཞིག་ཡིན་ནའང་སྲིད་ལ། སྐབས་འགར་སྣང་བ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་སྲིད། འོན་ཀྱང་། དེས་ཧྥེ་གླིང་གདུང་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཆར་བཙན་གནོན་བྱས། རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་ཧུར་རྩེག་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ།

40 OHCHR:Special Rapporteur on contemporary forms of racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance,http://www.ohchr.org/EN/Issues/Racism/SRRacism/Pages/IndexSRRacism.aspx.

41 UN：反对种族主义世界会议，http://www.un.org/chinese/events/racism/fact1.htm.

༢༠༠༢ལོར། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་ཧྥེ་གླིང་གདུང་རྒྱུད་གནད་དོན་ཆེད་མཁས་པའི་བྱ་བའི་ཚན་ཁག (Working Group of Experts on People of African Descent) བཙུགས་པར་བརྟེན་ནས་གྲམ་སྟོད་ཧྥེ་གླིང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ་དང་། འཛམ་གླིང་གི་ས་ཁུལ་སོ་སོའི་ཧྥེ་གླིང་བ་དང་ཧྥེ་གླིང་གདུང་རྒྱུད་ཀྱི་མིར་འཕྲད་པའི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་གནད་དོན་མེད་པར་གཏོང་ཆེད་དུ་གྲོས་གཞི་འདོན་དགོས། བྱ་བའི་ཚན་ཁག་གིས་ཧྥེ་གླིང་གདུང་རྒྱུད་ལ་ཆེས་གལ་ཆེ་བའི་འགྲན་རྩོད་གལ་ཆེན་དག་ལ་འཕྲད་པ་ཤེས་པ་དང་། ཚབ་མཚོན་རང་བཞིན་ལ་ཁྲིམས་འཛིན་སྲིད་འཛིན་གྱི་ཐོབ་ཐང་། སྨྱུས་ཚད་མཐོ་བའི་སློབ་གསོ་དང་ལས་ཞུགས།སྨན་བཅོས་འགན་ལེན་ཞབས་ཞུ་དང་སྡོད་ཁང་། ནམ་རྒྱུན་ཕོ་ཆོ་འཚོ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཁ་གནོན་སྒྲིག་གཞིའི་མཐོང་ཆུང་བྱེད། བྱ་བའི་ཚན་ཁག་གིས་གཏིང་སྙོན་བྱས་པ་ལྟར་ན། རིགས་རྒྱུད་དབྱེ་བགོའི་གཞི་གྲངས་བསྡུ་ལེན་བྱེད་པ་ནི་ཧྥེ་གླིང་གདུང་རྒྱུད་མི་དབང་གི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་པའི་ཐབས་ལམ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། གལ་ཏེ་གཞི་གྲངས་འདི་དག་མེད་ན་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་སྲིད་གཞུང་སྲིད་ཇུས་ལ་ཡང་དག་སྙོམས་གཏན་འཁེལ་དང་ཐག་གཅོད་བྱེད་མི་ནུས་ཤིང་།ལག་ལེན་ཐོབ་དཀའ་ལ་འཕེལ་འགྲོས་ཚད་འཇལ་བྱེད་ཐབས་ཀྱང་མེད་དོ། །[42]

38."ཧྥེ་གླིང་གདུང་རྒྱུད་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལོ"ནི་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན།

ལན། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་༢༠༡༡ལོར"ཧྥེ་གླིང་གདུང་རྒྱུད་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལོ" (International Year for People of African Descent) ཡིན་པ་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས།དེའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་ལས་འགུལ་དང་བཅས་པའི་ས་ཁོངས་སམ།རྒྱལ་སྤྱིའི་མཉམ་ལས་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱབ་ནས། ཧྥེ་གླིང་གདུང་རྒྱུད་པར་དཔལ་འབྱོར་དང་རིག་གནས།སྤྱི་ཚོགས།སྤྱི་དམངས།ཆབ་སྲིད་དབང་ཆ་ལེགས་པར་སྤྱོད་པར་རོགས་རམ་བྱས་ཏེ། སྤྱི་ཚོགས་ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར།སྤྱི་ཚོགས་དང་རིག་གནས་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སོ་སོར་ཞུགས་པ་དང་མཉམ་འདྲེས་བྱས་ནས་ཤུལ་བཞག་དང་རིག་གནས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་ལ་རྒྱུས་ལོན་དང་བརྩི་འཇོག་ལ་གཏིང་སྙོན་དགོས། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཀྲུང་ཡིག་ཆེན་མོས་༢༠༡༠ལོའི་ཟླ་༡༢ཚེས་༡༠ཉིན་གྱི་མི་དབང་ཉིན་ནི་ཧྥེ་གླིང་གདུང་རྒྱུད་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལོར་གཏན་འཁེལ་བྱས། རྒྱལ་སྤྱིའི་ལོ་འདིའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ཧྥེ་གླིང་གདུང་རྒྱུད་པར་འཕྲད་པའི་འགྲན་རྩོད་ལ་ངོས་ཟིན་མཐོར་འདེགས་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། རེ་བར་ཕྱོགས་མང་པོས་མཉམ་འབྲེལ་རོགས་རེས་སྐོར་བསྒྲོ་གླེང་བྱེད་པ་དང་།འགྲན་རྩོད་འདི་དག་ཐག་གཅོད་དང་གདོང་གཏུག་ནུས་པར་གྲོས་གཞི་འདོན་དགོས། བྱ་འགུལ་འདི་དག་གིས་ཧྥེ་གླིང་གདུང་རྒྱུད་པ་དང་མི་དབང་བྱ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ནུས་པ་མཐོར་འདེགས་སུ་གཏོང་ཐུབ། [43]

39."རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་དམིགས་བསལ་ཨུ་ཡོན་ཁང"བཙུགས་པའི་རྒྱབ་ལྗོངས་ནི།

ལན། དུས་རབས་གོང་མའི་ལོ་རབས༦༠པར། ཧྥེ་གླིང་ལྷོ་མའི་རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ་གྱི་སྲིད་ཇུས་ལ་གཞིགས་ནས།མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས"རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ་ལ་ངོ་རྒོལ་གྱི་དམིགས་བསལ་ཨུ་ཡོན་ཁང"(The United Nations Special Committee Against Apartheid)བཙུགས་པ་དང་། ཨུ་ཡོན་ཁང་འདི་ནི་ཆེས་སྔ་བ་ནི་༡༩༦༢ལོའི་ཟླ་༡༡པར་བཙུགས་པ་དང་། སྔ་མིང་ལ"ཧྥེ་གླིང་ལྷོ་མའི་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་སྲིད་གཞུང་རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ་སྲིད་ཇུས་དམིགས་བསལ་ཨུ་ཡོན་ཁང"ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེའི་འགན་དབང་ནི"ཚོགས་ཆེན་མི་བསྡུ་བའི་སྐབས་བར་དུ་ཧྥེ་གླིང་ལྷོ་མའི་རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ་སྲིད་ཇུས་ལ་

42 UN:非洲裔人国际年，http://www.un.org/zh/events/iypad2011/background.shtml.

43 UN:非洲裔人国际年,http://www.un.org/zh/events/iypad2011/global.shtml.

ལྟ་སྐུལ་རྩད་ཞིབ"བྱེད་པ་དང་། "གནས་བབ་ལ་གཞིགས་ནས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སམ་བདེ་འཛུགས་འགན་འཛིན་ཁང་ངམ་ཡང་ན་གཉིས་ཀར་བྱེ་བྲག་གི་གནས་ཚུལ་སྙན་ཞུ་འབུལ་བ་ཡིན།"

༡༩༧༠ལོའི་ཨུ་ཡོན་ཁང་གི་མིང་སྒོན་ལ"རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ་གནད་དོན་དམིགས་བསལ་ཨུ་ཡོན་ཁང"བརྗེས་པ་དང་། དེར་རྒྱུན་ལྡན་དུ་ཧྥེ་གླིང་ལྷོ་མའི་རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ་སྲིད་ཇུས་ཀྱི་ཕྱོགས་སོ་སོའམ་དེའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཤུགས་རྐྱེན་ལ་རྩད་བཤེར་བྱས་ཚོག་ཅིང་། ༡༩༧༤ལོའི་ཟླ་༡༢ཚེས་༡༦ཉིན་ལ་སླེབས་དུས་སུ། ཨུ་ཡོན་ཁང་འདིས་རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ་ངོ་རྒོལ་དམིགས་བསལ་ཨུ་ཡོན་ཁང་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་པ་དང་། [44]༡༩༩༤ལོའི་ཧྥེ་གླིང་ལྷོ་མའི་དམངས་གཙོ་འདེམ་བསྐོ་བྱས་རྗེས། ༡༩༩༤ལོའི་ཟླ་༦ཚེས་༡༤ཉིན། རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ་དམིགས་བསལ་ཨུ་ཡོན་ཁང་གིས་ཆེས་རྗེས་མར་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཚོགས་ཆེན་དང་བདེ་འཛུགས་འགན་འཛིན་ཁང་ལ་སྙན་ཞུ་བཟོ་བ་དང་། ཧྥེ་གླིང་ལྷོ་མའི་རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ་ལམ་ལུགས་མཇུག་རྫོགས་པ་དང་སྦྲགས། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཧྥེ་གླིང་ལྷོ་མའི་རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ་ལམ་ལུགས་ཀྱི་གྲོས་གཞི་གྲོས་རིམ་ལས་འདོར་བ་དང་། རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ་ངོ་རྒོལ་དམིགས་བསལ་ཨུ་ཡོན་ཁང་གིས་ཀྱང་དེར་བསྟུན་གྱིས་བྱ་བ་སྒྲུབ་མཚམས་འཇོག་དགོས་པའོ།།[45]

40.«མི་སེར་སྐྱེལ་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་དམངས་ཀྱི་སྒེར་ཚུགས་ལ་གནང་བའི་བསྒྲགས་གཏམ»གྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན།

ལན། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་༡༩༦༠ལོའི་ཟླ་༡༢པའི་ཚེས་༡༤ཉིན་གྲོས་འཆམ་བྱུང་བའི་གྲོས་ཆོད་«མི་སེར་སྐྱེལ་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་དམངས་ཀྱི་སྒེར་ཚུགས་ལ་གནང་བའི་བསྒྲགས་གཏམ»(Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries and Peoples)ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་མི་སེར་སྐྱེལ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་བཅས་པའི་མི་རིགས་སྒེར་ཚུགས་ལ་ཁ་གཏད་ཡོད་པ་དང་། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཚོགས་ཆེན་ཨང་1414(15)གྲོས་དོན་ཆོད་ཡིག་ཡིན། (United Nations General Assembly Resolution 1514 (XV))

«མི་སེར་སྐྱེལ་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་དམངས་ཀྱི་སྒེར་ཚུགས་ལ་གནང་བའི་བསྒྲགས་གཏམ»གྱི་གཏན་འཁེལ་ལྟར་ན།མི་སེར་སྐྱེལ་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་དམངས་ཀྱི་སྒེར་ཚུགས་དང་འབྲེལ་བའི་ནང་དོན་༧གཏན་འཁེལ་བྱས་ཡོད། དེའི་ཁྲོད་དུ་མི་དམངས་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་ཐག་གཅོད་དབང་ཆ་དང་། དབང་ཆ་འདིར་བརྟེན་ནས་ཁོ་ཚོས་རང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་གནས་རང་དགར་ཐག་གཅོད་བྱས་ཏེ་ཁོ་ཚོས་དཔལ་འབྱོར་དང་ཆབ་སྲིད།རིག་གནས་རང་དབང་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བ། ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར།སྤྱི་ཚོགས་དང་སློབ་གསོའི་ཐད་ཀྱི་གྲ་སྒྲིག་གི་མི་འདང་བ་སྒེར་ཚུགས་ཕྱིར་བསྣུར་བྱེད་པའི་ཁ་གཡར་ས་མི་བྱེད་པ། ཁོངས་གཏོགས་རྒྱལ་ཁབ་མི་དམངས་ལ་རྒོལ་བའི་དྲག་ཤུགས་ལས་འགུལ་དང་དྲག་གནོན་བྱེད་ཐབས་ལ་བཀག་འགོག་དང་ངོ་རྒོལ་བྱས་ཏེ། ཁོ་ཚོ་ཞི་བདེ་དང་རང་དབང་གི་སྒོ་ནས་སྒེར་ཚུགས་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོངས་འགྲུབ་བྱེད་པ། ཁོ་ཚོའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ཆ་ཚང་རང་བཞིན་ལ་བརྩི་འཇོག་བྱེད་པ། ཚབ་གཉེར་ས་ཁུལ་དང་རང་སྐྱོང་མ་ཡིན་པའི་ས་ཁུལ་ལམ་ད་དུང་སྒེར་ཚུགས་མ་ཐོབ་པའི་མངའ་ཁོངས་གཞན་ཚང་མའི་ཁྲོད་ནས་ངེས་པར་དུ་མྱུར་བར་བྱེད་ཐབས་སྤྱོད་དགོས་ཏེ། མངའ་ཁོངས་མི་དམངས་ཀྱི་རེ་འདུན་དང་འདོད་བློ་འདི་དག་རང་དབང་སྒྲོས་ཤོད་དགོས་ཤིང་། རིགས་རྒྱུད་དང་ཤ་མདོག དད་མོས་ཀྱི་རིགས་མི་དགར་བར་ཆ་རྐྱེན་གང་ཡང་མེད་པ་དང་སེར་ཉར་སྦྲུ་ཙམ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་དབང་ཆ་ཡོད་དོ་ཅོག་ཁོ་ཚོར་སྤྲོད་དགོས་པ་དང་། སྒེར་ཚུགས་དང་རང་དབང་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་

44 谭世贵：《国际人权公约与中国法制建设》,武汉大学出版社，2007 年 3 月，P85.

45 UN:The United Nations:Partner in the Struggle against Apartheid,http://www.un.org/en/events/mandeladay/apartheid.shtml.

དགོས། ས་ཁུལ་ཁ་ཤས་སམ་ས་ཁུལ་ཡོངས་ཁ་བྲལ་དུ་བཏང་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་མཐུན་སྒྲིལ་དང་མངའ་ཁོངས་བདག་དབང་ཆ་ཚང་ལ་གཏོར་བརླག་གཏོང་བའི་དམིགས་ཡུལ་གང་རུང་ནི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་རྩ་དོན་དང་འགལ་བ་ཞིག་ཡིན། 46

41.«མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་བསྒྲགས་གཏམ» ནང་དོན་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་ནམ།

ལན། «མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་མེད་པར་གཏོང་བའི་བསྒྲགས་གཏམ» (United Nations Declaration on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination) (མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཚོགས་ཆེན་1904(XVIII))ནི་༡༩༦༣ལོའི་ཟླ་༡༡ཚེས་༢༠ཉིན་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་ལས་གྲོས་འཆམ་བྱུང་། ནང་དོན་དུ་མི་སེར་སྤྱིལ་བའི་རིང་ལུགས་དང་མཉམ་དུ་བྱུང་བའི་རིགས་རྒྱུད་ཕྱིར་འབུད་དང་བཅས་པའི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གི་བྱ་བྱེད་ལ་སུན་འབྱིན་བྱེད་པ། ཚན་རིག་གི་རྨང་གཞིའི་སྟེང་ནས་རིགས་རྒྱུད་ཁྱད་པར་རམ་རིགས་རྒྱུད་རང་མཐོའི་བཤད་ཚུལ་ཚང་མ་ནོར་འཁྲུལ་ཡིན། རྒྱལ་ཁབ་དང་ལས་ཁུངས།ཚོགས་པའམ་མི་སྒེར་གང་རུང་གིས་རིགས་རྒྱུད་དང་ཤ་མདོག མི་རྒྱུད་དམིགས་སུ་བཟུང་ནས་མི་དབང་དང་གཞི་རྩའི་རང་དབང་གི་སྟེང་དུ་མི་དང་ཚོགས་པ།ལས་ཁུངས་ལ་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་གང་རུང་བྱས་མི་ཆོག རྒྱལ་ཁབ་གང་རུང་གིས་ཉེན་རྟོག་ལས་འགུལ་དང་གཞན་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་ཐབས་བརྒྱུད་ནས་ཚོགས་པ་དང་ལས་ཁུངས།མི་སྒེར་གང་རུང་ལ་རིགས་རྒྱུད་དང་ཤ་མདོག མི་རྒྱུད་གཞིར་བཟུང་བའི་མཐོང་ཆུང་གི་ལས་འཁུར་སྒྲོག་དང་སྐུལ་འདེད་བྱས་མི་ཆོག རིགས་རྒྱུད་དང་ཤ་མདོག མི་རྒྱུད་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པར་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བ་དང་གོ་སྐབས་འདྲ་མཉམ་ཐོབ་པའི་དབང་ཆ་ཡོད། རིགས་རྒྱུད་དང་ཤ་མདོག མི་རྒྱུད་གཞིར་བཟུང་བའི་མཐོང་ཆུང་ངེས་པར་དུ་མཇུག་བར་འགོག་དགོས་ཤིང་། སྟོན་གྱི་སྤྱི་དམངས་ཀྱི་དབང་ཆ་དང་སྤྱི་དམངས་ཐོབ་ཐང་ཐོབ་པ།སློབ་གསོ།ཆོས་ལུགས།ལས་ཞུགས། ལས་རིགས།སྡོད་གནས་དང་བཅས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐོང་ཆུང་གི་སྣང་ཚུལ་མེད་པར་གཏོང་དགོས། སྲིད་གཞུང་ཕྱོགས་སམ་སྤྱི་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ་སྲིད་ཇུས་སམ་ཁྱད་པར་དུ"རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ"གྱི་སྲིད་ཇུས་དང་། དེར་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་སྲིད་ཇུས་དང་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ངམ་ཁ་བྲལ་བྱུང་བ་ཡིན་ན།ཡོད་ཚད་མཚམས་འཛོག་པ་དང་དུས་འགྱངས་བྱས་མི་ཆོག 47

42.«རིགས་རྒྱུད་དང་རིགས་རྒྱུད་ཕྱོགས་རིས་གནད་དོན་གྱི་བསྒྲགས་གཏམ»ནི་རྒྱབ་ལྗོངས་གང་འདྲ་ཞིག་གི་འོག་ནས་གྲོས་འཆམ་བྱུང་ངམ།

ལན། «རིགས་རྒྱུད་དང་རིགས་རྒྱུད་ཕྱོགས་རིས་གནད་དོན་གྱི་བསྒྲགས་གཏམ» (Declaration on Race and Racial Prejudice) ནི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སློབ་གསོ་ཚན་རིག་སློབ་དེབ་རྩ་འཛུགས་ཀྱིས་༡༩༧༨ལོའི་ཟླ་༡༡ཚེས་༢༧ཉིན་པའི་སྐབས་༢༠པའི་གྲོས་ཚོགས་ལས་གྲོས་འཆམ་བྱུང་།མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སློབ་གསོ་ཚན་རིག་སློབ་དེབ་རྩ་འཛུགས་ཀྱིས"དཔེ་ཟེངས་ཀྱི་གཞི་ཁྱོན་ཆེ་བའི་འཇིགས་རུང་དམག་འཁྲུག་ད་ལྟ་ཡོངས་སུ་མཇུག་རྫོགས་སོང་། མིའི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་དང་འདྲ་མཉམ།ཕན་ཚུན་བརྩི་འཇོག་སོགས་ཀྱི་དམངས་གཙོའི་རྩ་དོན་བསྐྱུར་བར་མ་ཟད། མིའི་རིགས་དང་རིགས་རྒྱུད་འདྲ་

46 UN:Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries and Peoples,http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/1514(XV).

47 UN： Resolution adopted by the General Assembly 1904 (XVIII). United Nations Declaration on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination, http://www.un-documents.net/a18r1904.htm.

མཉམ་མིན་པའི་རིང་ལུགས་ཀྱིས་ཚབ་མི་བྱེད་པའམ།ཡང་ན་བླུན་རྨོངས་དང་ཕྱོགས་རིས་ཀྱིས་ཁྱབ་ཡོད།"ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། [48]མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སློབ་གསོ་ཚན་རིག་སློབ་དེབ་རྩ་འཛུགས་ནི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་"རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལས་འགུལ་གྱི་ལོ་བཅུ"ཇུས་གཞི་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། བསྒྲགས་གཏམ་འདི་གཏན་འཁེལ་ཐག་གཅོད་བྱས།

«བསྒྲགས་གཏམ»འདིས་མིའི་རིགས་ཡོངས་ནི་རིགས་གཅིག་ལ་གཏོགས་པ་དང་།ཚང་མ་མེས་པོ་གཅིག་གི་རྗེས་རབས་ཡིན། ལ་རྒྱ་དང་དབང་ཆའི་སྟེང་དུ་མི་ཚང་མ་སྐྱེས་པ་ནས་འདྲ་མཉམ་ཡིན། «བསྒྲགས་གཏམ»འདིས་ཚོགས་པ་སོ་སོ་ཚང་མར་རང་གི་ཁྱད་དབང་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པར་གཏིང་སྟོན་བྱས་པ་དང་། འཚོ་བ་རོལ་སྟངས་ཀྱི་ཧེ་བག་དང་ཁྱད་དབང་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པར་གཏིང་སྟོན་བྱས་ཤིང་། གནས་ཚུལ་གང་རུང་གི་འོག་ནས་ཁྱད་པར་འདི་དག་རིགས་རྒྱུད་ཕྱོགས་རིས་ཀྱི་ཁ་གཡར་སར་འགྱུར་མི་རུང་།དུས་མཚུངས་སུ་«བསྒྲགས་གཏམ»གྱིས་ད་དུང་རིགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་རུང་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྨང་གཞི་རུ་བྱས་ཏེ་ཚང་མར་ཚན་རིག་གི་གཞི་འཛིན་ས་མེད་ཅིང་མིའི་རིགས་ཀྱི་མི་ཆོས་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་རྩ་དོན་དང་རྒྱབ་འགལ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་གཏིང་སྟོན་བྱས། [49]

43.ད་ལྟ་རྒྱལ་ཁབ་གང་དག་གིས་«རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ལས་འགུལ་འཆར་གཞི་»གཏན་འཁེལ་བྱས་སམ།

ལན། ༢༠༡༣ལོའི་ཟླ་༡དབར་དུ། «རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ལས་འགུལ་འཆར་གཞི་»གཏན་འཁེལ་བྱས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁོངས་སུ་དཔེར་ན། ཨ་གཱིན་ཐིན། པེས་ལེ་ཧྲི། པོ་ལིས་ཝ་ཨར། པ་ཞི། ཁ་ན་ཏ། ཁྲུ་ལིམ་པུ་ཡ། ཏན་མག ཨི་ཀ་ཝོ་ཨར། ཧྥ་རན་སི། འཇར་མན། ཨེའར་ལན། དབྱི་ཐ་ལི། ལེ་ཏྲི་ཏོན་ཤྟའུ་ཏན། མོ་ཞི་ཁོ། ཧེ་ལན། ནོ་ཝེ། སི་ལོ་ཧྥ་ཁེ། ཞི་པན་ཡ། རོས་ཏན། བྲིང་ཨའར་ལན། ཕྲུ་ལ་ཀོས། བོས་ནི་རིས་ལ་བཅས་འདུས། [50]

44.«མི་རིགས་སམ་གདུང་རྒྱུད།ཆོས་ལུགས་དང་སྐད་ཆའི་སྟེང་ནས་གྲངས་ཉུང་ཚོགས་ཁག་ལ་གཏོགས་པའི་མིའི་དབང་ཆའི་བསྒྲགས་གཏམ»གྱི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་གང་ཡིན།

ལན། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་གྲངས་ཉུང་ཚོགས་ཁག་གི་དབང་ཆའི་སྲུང་སྐྱོབ་ནི་གཙོར་༡༩༩༢ལོར་གྲོས་འཆམ་བྱུང་བའི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཚོགས་ཆེན་«མི་རིགས་སམ་རིགས།ཆོས་ལུགས་དང་སྐད་བརྡའི་སྟེང་དུ་གྲངས་ཉུང་ཚོགས་ཁག་གི་མིའི་དབང་ཆའི་བསྒྲགས་གཏམ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས»མ་དཔེར་བཞག་དགོས། [51]བསྒྲགས་གཏམ་འདིས་གྲངས་ཉུང་ཚོགས་ཁག་ལ་གཏོགས་པའི་མིའི་དབང་ཆ་རབ་དང་རིམ་པ་དཔེ་བརྗོད་དུ་བྲངས་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། རང་གི་རིག་གནས་ཀྱི་དབང་ཆ་སྤྱོད་དབང་དང་རང་གི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་དང་ལག་བསྟར་བྱེད་དབང་ཡོད་པར་མ་ཟད། རང་གི་སྐད་རིགས་བཀོལ་བའི་དབང་ཆ་ཡོད། བསྒྲགས་གཏམ་འདིར་ད་དུང་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོས་ལག་བསྟར་དོན་འཁྱོལ་བྱས་ཆོག་པའི་བྱེད་ཐབས་འདུས་ཡོད་དེ། བྱེད་ཐབས་འདི

---

48 UNESCO:Declaration on Race and Racial Prejudice,http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=13161&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html.

49 UN:《种族和种族偏见问题宣言》,http://www.un.org/chinese/hr/issue/docs/16.PDF.

50 OHCHR:《制定反对种族歧视国家行动计划》,P11,http://www.ohchr.org/Documents/Publications/HR-PUB-13-03_ch.pdf.

51 UN:民族、族裔、宗教和语言上属于少数群体的人,http://www.un.org/zh/letsfightracism/minorities.shtml.

དག་བརྒྱུད་ནས་མི་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་དབང་ཆ་སྤྱོད་བདེ་བའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་བསྐྲུན་དགོས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། མང་ཚོགས་ཀྱིས་མངའ་ཁོངས་ཁྲོད་དུ་ད་ཡོད་ཀྱི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་སྲོལ་རྒྱུན།སྐད་རིགས་དང་རིག་གནས་ལ་རྒྱུས་ལོན་ཐོབ་པར་སྐུལ་འདེད་བྱས་པ་བརྒྱུད་ནས་གྲངས་ཉུང་ཚོགས་ཁག་གི་མི་རྣམས་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་དང་རྒྱལ་ཁབ་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་དགོས། «བསྒྲགས་གཏམ»གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་སྲིད་གཞུང་གི་རེ་འདུན་ལྟར་རྒྱལ་ཁབ་སྲིད་ཇུས་དང་འཆར་གཞི་ལག་བསྟར་བྱེད་དུས་སུ། འོས་བསྟུན་སྒོས་གྲངས་ཉུང་ཚོགས་ཁག་གི་ཁེ་ཕན་ལ་བསམ་གཞིག་བྱ་དགོས། «བསྒྲགས་གཏམ»གྱི་སྐད་དོན་ནི་མཐོང་ཆུང་མ་ཡིན་པའི་རྩ་དོན་དང་ཕན་ནུས་ལྡན་པའི་ནང་ཞུགས།གཅིག་མཐུན་རང་བཞིན་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་དང་སྐུལ་འདེད་གཏོང་དགོས། 52

45.«ཆོས་ལུགས་དང་དད་མོས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་སྐད་དུ་བཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་ཀྱི་བཟོད་བསྲན་མི་བྱེད་པ་དང་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་བསྒྲགས་གཏམ»ནི་ནམ་ཞིག་ལ་གྲོས་འཆམ་བྱུང་བ་རེད།

ལན། ༡༩༨༡ལོའི་ཟླ་༡༡ཚེས་༢༥ཉིན། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཚོགས་ཆེན་ཨང་36/55 གྲོས་ཆོད་ཀྱིས་«ཆོས་ལུགས་དང་དད་མོས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་སྐད་དུ་བཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཡོད་ཚད་ཀྱི་བཟོད་བསྲན་མི་བྱེད་པ་དང་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་བསྒྲགས་གཏམ» (Declaration on the Elimination of All Forms of Intolerance and of Discrimination Based on Religion or Belief) གྲོས་འཆམ་བྱུང་། «བསྒྲགས་གཏམ»གྱིས་མི་ཚང་མར་རང་གི་བསམ་བློ་དང་གཞུང་རྒྱུད།ཆོས་ལུགས་རང་དབང་གི་དབང་ཆ་ཡོད་པར་གཏིང་སྟོན་བྱས། མི་གང་ཡིན་རུང་གཉའ་གནོན་ཐོག་པར་བརྟེན་ནས་ཆོས་ལུགས་དང་དད་མོས་ཀྱི་རང་དབང་འདེམ་མི་ཆོག རྒྱལ་ཁབ་དང་ལས་ཁུངས། ཚོགས་པ་འཛམ་མི་སྣེར་གང་ཡིན་རུང་ཆོས་ལུགས་དང་གཞན་པའི་དད་མོས་རྐྱེན་བྱས་ཏེ་མི་གང་རུང་ལ་མཐོང་ཆུང་བྱས་མི་ཆོག རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མར་ཆོས་ལུགས་དང་དད་མོས་གང་རུང་གཞིར་བཟུང་ནས་ཁྲིམས་ལུགས་གཏན་འབེབས་དང་འདོན་བའི་དབང་ཆ་ཡོད་དེ། དེར་བརྟེན་ནས་མཐོང་ཆུང་བྱེད་པའི་བྱ་བྱེད་གང་རུང་གཏན་འགོག་བྱས་ཆོག 53

46.«ལུས་རྩལ་ཁྲབ་ཁོངས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན།

ལན། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་༡༩༧༧ལོའི་ཟླ་༡༢པའི་ཚེས་༡༤ཉིན་གྲོས་འཆམ་བྱུང་བའི་«ལུས་རྩལ་ཁྲབ་ཁོངས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་བསྒྲགས་གཏམ»གྱིས་གཟབ་ནན་སྒོས་ལུས་རྩལ་ཁྲབ་ཁོངས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ་མེད་པར་བཟོ་བའི་ཚད་ཇེ་མགྱོགས་སུ་གཏོང་དགོས་པ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཤིང་།༡༩༨༥ལོའི་ཟླ་༡༢ཚེས་༡༠ཉིན་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་«ལུས་རྩལ་ཁྲབ་ཁོངས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆིངས»(International Convention Against Apartheid in Sports)ལ་གྲོས་འཆམ་བྱུང་། 54སྤྱི་ཆིངས་ཀྱིས་"རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ"ནི་ཧྲེ་གླིང་ལྷོ་མར་ལག་བསྟར་བྱས་པའི་རིགས་རྒྱུད་ཅིག་གིས་རིགས་རྒྱུད་གཞན་ཞིག་ལ་དབང་སྒྱུར་དང་ནམ་རྒྱུན་གཉའ་གནོན་བྱས་ཏེ་ཁོ་ཚོ་བཞིན་དུ་མ་ལག་ཅན་གྱི་རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ་དང་མཐོང་ཆུང་ལམ་ལུགས་འཛུགས་པའམ་

---

52 OHCHR:《在民族或族裔、宗教和语言上属于少数群体的人的权利宣言》,http://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuideMinorities1ch.pdf.

53 OHCHR:《消除基于宗教或信仰原因的一切形式的不容忍和歧视宣言》,http://www.ohchr.org/CH/Issues/Documents/other_instruments/19.PDF.

54 UN:International Convention Against Apartheid in Sports,https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%201500/volume-1500-I-25822-English.pdf.

རྒྱུན་འཁྱོངས་ཤིག་ལ་ཟེར། "ལུས་རྩལ་ཁྲབ་ཁོངས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ"ནི་ཆེད་ལས་སམ་ལས་གསེང་ལུས་རྩལ་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་སྤྱིལ་བའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་སྲིད་ཇུས་འདི་འདྲ་དང་བྱེད་སྟངས་ལ་ཟེར།ཀྲུང་ཧྭ་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་སྲིད་གཞུང་གིས་༡༩༨༥ལོའི་ཟླ༡༠ཚེས་༢༡ཉིན། སྤྱི་ཚིངས་འདི་ལ་མིང་རྟགས་བཀོད་པ་དང་། སྤྱི་ཚིངས་འདི་༡༩༨༨ལོའི་ཟླ༥ཚེས་༣ཉིན་ནས་བཟུང་ནུས་པ་ཐོན། [55]

47.«གསར་འགྱུར་ལག་ཆ་དང་འབྲེལ་བའི་བདེ་འཇགས་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ངོས་ཟིན་ལ་གཏིང་སྐྱོན་དང་མི་དབང་ལ་སྐུལ་འདེད། རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་།རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ་དང་བཅས་པའི་དམག་འཁྲུག་སློང་པ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པར་བྱས་རྗེས་འཇོག་པའི་གཞི་རྩའི་རྩ་དོན་གྱི་བསྒྲགས་གཏམ»རྒྱབ་ལྗོངས་ནི་ཇི་འདྲ་ཡིན།

ལན། ༡༩༧༨ལོའི་ཟླ༡༡ཚེས༢༨ཉིན། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་དང་ཚན་རིག རིགས་གནས་རྩ་འཛུགས་ཨང་༢༠ཚོགས་ཆེན་སྐབས་སུ«གསར་འགྱུར་ལག་ཆ་དང་འབྲེལ་བའི་བདེ་འཇགས་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ངོས་ཟིན་ལ་གཏིང་སྐྱོན་དང་མི་དབང་ལ་སྐུལ་འདེད།རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་།རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ་དང་བཅས་པའི་དམག་འཁྲུག་སློང་པ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པར་བྱས་རྗེས་འཇོག་པའི་གཞི་རྩའི་རྩ་དོན་གྱི་བསྒྲགས་གཏམ» （Declaration on Fundamental Principles concerning the Contribution to the Mass Media to Strengthening Peace and International Understanding, to the Promotion of Human Rights and to Countering Racialism, Apartheid and Incitement to War） ལ་གྲོས་འཆམ་བྱུང་། [56]«བསྒྲགས་གཏམ»གྱིས་གསར་འགྱུར་བསྒྲགས་འགོད་དང་སྙན་བྱེད་ཀྱིས་རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་དང་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་ཁ་བྲལ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་ནུས་པར་གཟབ་ནན་དང་གཏིང་སྐྱོན་བྱེད་དགོས་པ་དང་། གསར་འགྱུར་ལག་ཆ་ཡིས་བདེ་འཇགས་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ངོས་ཟིན།རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་ལ་ངོ་རྒོལ། རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ་དང་དམག་འཁྲུག་སློང་བ་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བྱས་རྗེས་གལ་ཆེན་འཇོག་པར་གཏིང་སྐྱོན་རྒྱག་དགོས།

«བསྒྲགས་གཏམ»གྱིས་བརྗོད་པ་ལྟར། བདེ་འཇགས་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ངོས་ཟིན།མི་དབང་ལ་སྐུལ་འདེད། རིགས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་ལ་ངོ་རྒོལ། རིགས་རྒྱུད་ཁ་བྲལ་དང་དམག་འཁྲུག་སློང་བ་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གཏིང་སྐྱོན་རྒྱག་ཆེད་དུ་གསར་འགྱུར་གྱི་རང་དབང་འཕེལ་རྒྱུག་དང་ཁྱབ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། སྔར་བས་དོ་མཉམ་ལྡན་པའི་བརྒྱུད་བསྒྲགས་ཀྱི་ཐད་ལ་ཤུགས་སྣོན་དགོས།དམིགས་ཡུལ་འདི་གཞིར་བཟུང་ནས། གསར་འགྱུར་ལག་ཆས་བྱས་རྗེས་གལ་ཆེན་སྒྲུབ་ཚོག གལ་ཏེ་གསར་འགྱུར་གྱིས་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་ཀྱི་ཕྱོགས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོ་མཐོང་ཐུབ་ན། འདི་འདྲའི་བྱས་རྗེས་ལ་ཕན་འབྲས་བཟང་པོ་ཐོབ་ངེས། «བསྒྲགས་གཏམ»གྱིས་ད་དུང་མི་དབང་ལ་སྐུལ་འདེད་བྱེད་པར་ཕན་ཐོགས་པ་དང་ཁྱད་པར་དུ་མི་སེར་སྤྱིལ་བའི་རིང་ལུགས་གསར་རྙིང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་ལས་ཞུགས་པ་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་བདག་བཟུང་དང་རྣམ་པ་གསར་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་དང་རིགས་རྒྱུད་གཉའ་གནོན་གྱི་འཐབ་རྩོད་མཆིས་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་དེར་སྣ་བརྗོད་ཀྱི་དབང་ཆ་མེད་པའི་གཉའ་གནོན་མྱོང་བའི་མི་དམངས་མཚོན་ཐུབ་དགོས།[57]

---

55 UN：反对体育领域种族隔离国际公约特设起草委员会的报告,https://digitallibrary.un.org/record/100675/files/A_40_36-ZH.pdf.

56 UNESCO:Declaration on Fundamental Principles concerning the Contribution to the Mass Media to Strengthening Peace and International Understanding, to the Promotion of Human Rights and to Countering Racialism, Apartheid and Incitement to War,http://hrlibrary.umn.edu/instree/d3dfpmms.htm

57 UNESCO:关于新闻工具为加强和平与国际了解、促进人权、 反对种族主义、 种族隔离及战争煽动作出贡献的基本原则宣言,http://hrlibrary.umn.edu/chinese/CHd3dfpmms.htm.

48.མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སློབ་ཚན་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་《སློབ་གསོ་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་བཟོ་བའི་སྒྲི་ཆིངས》ཁྲོད་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་བཟོ་བའི་ནང་དོན་གང་ཡོད།

ལན། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སློབ་གསོ་དང་ཚན་རིག རིག་གནས་ཚོགས་ཆེན་༡༩༦༠ལོའི་ཟླ་༡༡ཚེས་༡༤ཉིན་ནས་ཟླ་༡༢པའི་ཚེས་༡༥དབར་དུ་ཕྲ་རན་སིའི་པ་ལིས་ནས་འཚོགས་ཞིང་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་《སློབ་གསོ་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་བཟོ་བའི་སྒྲི་ཆིངས》 (Convention against Discrimination in Education 1960) ལ་གྲོས་འཆམ་བྱུང་། 《སྒྲི་ཆིངས》གྱིས"མཐོང་ཆུང"ནི་རིགས་རྒྱུད་དང་ཤ་མདོག ཕོ་མོ། སྐད་རིགས། ཆོས་ལུགས། ཆབ་སྲིད་དམ་གཞན་པའི་ལྟ་སྟངས། རྒྱལ་ཁོངས་དང་སྤྱི་ཚོགས་སྐྱེས་ཁུངས།དཔལ་འབྱོར་ཆ་རྐྱེན་དང་སྐྱེས་པའི་ཁྱད་པར་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིར་འབུད།ཚོད་འཛིན། དམིགས་བསལ་སྲིད་ཇུས་གང་སྤྱོད་པ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེའི་དམིགས་ཡུལ་ལམ་མཇུག་འབྲས་ནི་སློབ་གསོའི་སྟེང་གི་ཐོབ་ཐང་འདྲ་མཉམ་གྱི་བྱེད་སྟངས་མེད་པར་གཏོང་བའམ་གནོད་སྐྱོན་བ་ཡིན། 58

《སྒྲི་ཆིངས》སློབ་གསོའི་སྟེང་དུ་མཐོང་ཆུང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ལུགས་གང་རུང་དང་སྲིད་འཛིན་བཀའ་ཁྱབ་འདོར་བའི་དབང་ཆ་ཡོད་ཅིང་། སློབ་གསོའི་སྟེང་དུ་མཐོང་ཆུང་གི་རྒྱུ་འདུས་པའི་སྲིད་འཛིན་འགྲོ་ཕྱོགས་ཀུང་མཛམས་འཛོག་དགོས། དགོས་མཁོ་ཡོད་དུས་སུ་ཁྲིམས་འཛུགས་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་གྲྭའི་བསྡུས་པའི་སློབ་མ་ལ་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་ཁག་ཐེག་བྱེད། གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་ཁོངས་མིར་རང་གི་སློབ་གསོ་སྤེལ་བར་དབང་ཆ་ཡོད་པ་ངེས་ལེན་དང་། སློབ་གྲྭའི་རྒྱུན་འཁྱོངས་སམ་རྒྱལ་ཁབ་རེའི་སློབ་གསོའི་སྲིད་ཇུས་ལ་གཞིགས་ནས་བེད་སྤྱོད་དམ་ཁོ་ཚོའི་སྐད་རིགས་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་ཡོད། འོན་ཀྱང་། (1) དབང་ཆ་འདིའི་བཀོལ་སྟངས་ཀྱིས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁོངས་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཧྲིལ་པོའི་རིག་གནས་ལ་རྒྱུས་ལོན་དང་སྤྱི་ཚོགས་བྱ་འགུལ་འདིར་ཞུགས་པར་གེགས་རྐྱེན་བཟོས་མི་ཆོག་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདག་དབང་ལ་གནོད་པ་བཟོ་མི་རུང་། (2) སློབ་གསོའི་ཚད་གཞི་དོ་བདག་དབང་འཛིན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་གཏན་འཁེལ་དང་ཆོག་མཆན་བཀོད་པའི་ཚད་གཞི་ལས་དམའ་མི་རུང་། (3)སློབ་གྲྭ་འདི་ལྟ་བུའི་སློབ་ཞུགས་ནི་མི་རང་གི་རང་དགར་འདེམ་ཆོག

49.རྒྱལ་སྤྱིའི་ངལ་བཟོ་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་《ལས་ཞུགས་དང་ལས་རིགས་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་སྒྲི་ཆིངས་》ཁྲོད་དུ་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་ནང་དོན་གང་དག་འདུས་ཡོད།

ལན། ༡༩༥༨ལོའི་ཟླ་༦ཚེས་༤ཉིན། རྒྱལ་སྤྱིའི་ངལ་བཟོ་རྩ་འཛུགས་ཀྱིས་རི་ནེ་ཝ་རུ་སྐབས་༤༢པའི་གྲོས་ཚོགས་ཁྲོད་དུ། 《ལས་ཞུགས་དང་ལས་རིགས་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་སྒྲི་ཆིངས》 (C111 - Discrimination (Employment and Occupation) Convention, 1958 (No. 111)) གྲོས་འཆམ་བྱུང་།59 《སྒྲི་ཆིངས》ཀྱིས་མཐོང་ཆུང་ལ་བཞག་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། (གཅིག)རིགས་རྒྱུད་དང་ཤ་མདོག ཕོ་མོ། ཆོས་ལུགས། ཆབ་སྲིད་ལྟ་ཚུལ། མི་རིགས་ཀྱི་ཁྲག་རྒྱུད་དམ་སྤྱི་ཚོགས་སྐྱེས་ཁུངས་སོགས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་རིགས་དང་ལས་རིགས་གོ་སྐབས་མེད་པར་བཟོ་བའམ་བླ་ཐོགས་འདྲ་མཉམ་གྱི་ནུས་པ་སོགས་ལ་གནོད་པ་སྐྱེལ་བའི་ཁྱད་པར་གང་རུང་དང་ཕྱིར་འབུད།ཕན་བདེ་ལ་ཟེར། (གཉིས)ཁོངས་ཞུགས་རྒྱལ་ཁབ་དང་འབྲེལ་བའི་མཚོན་བྱེད་རང་བཞིན་གྱི་དོ་བདག་རྩ་འཛུགས་དང་བཟོ་བའི་རྩ་འཛུགས། དེ་དུང་གཞན་པའི་ལས་ཁུངས་ལ་

58 UNESCO:取缔教育歧视公约,http://www.un.org/chinese/children/issue/cade.shtml.

59 ILO:C111 - Discrimination (Employment and Occupation) Convention, 1958 (No. 111),http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C111.

འོས་འཚམ་གྱིས་གྲོས་མོལ་བྱས་རྗེས་གཏན་འཁེལ་ཐུབ་པ་དང་ལས་རིགས་དང་ལས་རིགས་གོ་སྐབས་མེད་པར་བཟོ་བའམ་གླུ་ཕོགས་འདྲ་མཉམ་གྱི་ནུས་པ་སོགས་ལ་གནོད་པ་སྐྱེལ་བའི་ཁྱད་པར་གང་རུང་དང་ཕྱིར་འབུད།ཕན་བདེ་ལ་ཟེར།

50.རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་ཨུ་ཡོན་ཁང་གིས་ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྙན་ཞུ་ཞིབ་བཤེར་གྲོས་མོལ་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚགས་ལས་ཇི་ལྟར་འཚོལ་དགོས་པ་དང་། ཡང་ན་དྲ་ལམ་ནས་ཞིབ་བཤེར་གྲོས་མོལ་གྱི་བརྙན་ལ་ཇི་ལྟར་བལྟ་དགོས།

ལན། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཆིངས་འཛིན་སྒྲིག་སྒྲོལ་གྲོས་མོལ་གྱི་ཐད་གཏོང་དྲ་ཚིགས་ནི། http://www.treatybodywebcast.org/ གལ་ཏེ་རིགས་རྒྱུད་མཐོང་ཆུང་མེད་པར་གཏོང་བའི་ཨུ་ཡོན་ཁང་གིས་ཆིངས་བཞག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྙན་ཞུ་ཞིབ་བཤེར་གྲོས་མོལ་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚགས་འཚོལ་ན།CERD ནང་འཇུག་བྱས་རྗེས་འཚོལ་བཤེར་བྱ་དགོས་ཤིང་། ༢༠༡༨ལོའི་ཟླ༤པ་ནས་བཟུང་། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་དྲ་རྒྱའི་བརྙན་འཕྲིན་ཁང་གིས་ཀྱང་ཆིངས་ཡིག་སྒྲིག་སྒྲོལ་གྱི་ཐད་གཏོང་ཡུལ་དངོས་ནས་བྱེད་ཚོག ཐད་གཏོང་བྱེད་གནས་ནི། http://webtv.un.org/